

Selvitys valtakunnallisen kalastuslupajärjestelmän uudistamisen vaikutuksista paikalliseen luvanmyyntiin ja kalatalousyhteisöjen talouteen Pirkanmaalla

Johanna Möttönen
Ismo Kolari

Tampere 2019

Pirkanmaan kalatalouskeskuksen tiedonantoja nro 68.

Pirkanmaan kalatalouskeskuksen tiedonantoja nro 68.
ISBN 978-952-9856-60-2
ISSN 0789-9750
Tampere 2019

Pirkanmaan Kalatalouskeskus ry
Viinikankatu 55
33800 Tampere
www.kalatalo.fi

Kansi. Vapakalastaja on tartuttanut vieheeseensä ison toutaimen Rautavedellä. Uuden kalastuslain voimaantulon yhteydessä käyttöön otettu yhden kortin malli halpuutti yhdellä vavalla kalastavien lupa-hintoja ja laajensi lupa-alueen koko maan kattavaksi. Samalla Pirkanmaan kalastusalueiden ja osakaskuntien tulovirrat ovat pienentyneet merkittävästi. Kuva: Ismo Kolari.

Sisällys

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet	4
2. Toimenpiteet ja toteutustapa	6
3. Kalastusalueiden ja osakaskuntien taloudellinen kehitys vuosina 2014–2017	7
3.1. Kalastusalueiden toimintamäärärahojen ja omistajakorvausten laskeva kehitys	7
3.2. Isoja muutoksia tulovirroissa kalastusalueella – myös paikallinen lupamyynti sakkaa	8
3.3. Osakaskuntien luvanmyynnin kehitys 2014–2017 – muutama case-esimerkki.....	11
4. Kalastajakyselyn kokonaistulokset	12
4.1. Viehekalastuskyselyn tuloksista yleisesti	12
4.2. Pyydyskalastuskyselyn tuloksista yleisesti	15
5. Kyselytulokset järvittäin ja kalastusalueittain	17
5.1. Kulo-Rauta-Liekovesi / Vammalan seudun kalastusalue	17
5.1.1. Kulo-, Rauta- ja Liekoveden viehekalastuskyselyn tulokset	17
5.1.2. Kulo-, Rauta- ja Liekoveden pyydyskyselyn tulokset.....	19
5.2. Näsijärvi / Näsijärven kalastusalue.....	21
5.2.1. Näsijärven viehekalastuskyselyn tulokset	21
5.2.2. Näsijärven pyydyskalastuskyselyn tulokset	24
5.3. Pyhäjärvi / Pirkkalan kalastusalue.....	26
5.3.1. Pyhäjärven viehekalastuskyselyn tulokset	26
5.3.2. Pyhäjärven pyydyskyselyn tulokset.....	29
5.4. Roine ja Mallasvesi / RMP:n kalastusalue.....	30
5.4.1. Roineen-Mallasveden viehekyselyn tulokset	30
5.4.2. Roineen pyydyskyselyn tulokset	33
5.5. Ruovesi / Ruoveden-Kuoreveden kalastusalue.....	34
5.5.1. Ruoveden viehekyselyn tulokset	34
5.6. Virrat eli Tarjannevesi, Vaski-Visuvesi ja Toisvesi / Virtain kalastusalue	36
5.6.1. Virtain viehekalastuskyselyn tulokset	36
6. Yhteenveto ja pohdinta	38
7. Lähteet	40

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Pohjois-Savon ELY-keskus myönsi vuonna 2018 Pirkanmaan Kalatalouskeskus ry:lle 3 000 euroa kalastonhoitomaksuvaroista hankkeelle, jonka tavoitteena oli selvittää, miten uusi kalastuslaki ja valtion kalastonhoitomaksu ovat vaikuttaneet eri lupa-alueilla kalastuslupien myyntiin ja yhteisöjen taloudellisiin resursseihin. Selvitystä rahoittivat myös Kokemäenjoen yläosan (ent. Vammalan seudun kalastusalue), Näsijärven, Pirkkalan, Pälkäneen (ent. Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalue), Ruoveden-Kuoreveden ja Suomenselän (ent. Virtain kalastusalue) kalatalousalueet sekä Pirkanmaan Kalatalouskeskus ry. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 4 400 euroa.

Kalastuslupajärjestelmän muutokset ja myyntitrendit

Kalastuslupajärjestelmä uudistui vuonna 2016 kalastuslain kokonaisuudistuksen myötä siten, että kalastuksenhoitomaksu (vuosimaksu 24 € vuonna 2015) ja läänikohtainen viehekortti (31 €) yhdistettiin yhdeksi kalastonhoitomaksuksi (vuonna 2016 vuosimaksu 39 €, vuoden 2018 hinnan korotuksen jälkeen 45 €). Vuosimaksun lisäksi kalastonhoitomaksun eli valtion kalakortin voi vaihtoehtoisesti lunastaa myös viikon (15 € vuodesta 2018 alkaen) tai vuorokauden ajalle (6 €).

Vapakalastajalle muutos on edullinen, sillä muutoksen myötä valtion kalakortilla voi kalastaa yhdellä vavalla aiempaa edullisemmin ja laajemmalla alueella eli koko maassa erityiskohteita lukuun ottamatta. Vuonna 2015 vakalastus yhdellä vavalla kustansi yhden kalastusläänin alueella vuodessa yhteensä 55 € ja kahden kalastusläänin alueella 86 €. Vuonna 2019 vastaava kustannus on 45 € ja kalastusalueena koko Suomi.

18–64-vuotiaiden pyydyskalastajien ja vetouistelijoiden kalastuskustannukset nousivat uudistuksen myötä, sillä näiden kalastajaryhmien tulee maksaa perusmaksuna entistä kalliimpi valtion kalakortti (lisäystä 21 euroa aiempaan kalastuksenhoitomaksuun) sekä hankkia lisäksi vesialueen omistajalta tarvittavat luvat – kuten ennenkin.

Kalastonhoitomaksujen vuotuiset kertymät (8,6 miljoonaa euroa vuonna 2018) ovat olleet selvästi pienempiä kuin mitä kaavailtiin. Kalastuslakia valmisteltaessa esillä olleesta 12,5–13 miljoonaan euron vuotuisesta tavoite- ja kertymätasosta (MMM 2012) on jääty merkittävästi, mikä johtuu suurelta osin siitä, että kalastuslakiuudistuksen yhteydessä 65 vuotta täyttäneet henkilöt vapautettiin kokonaan kalastonhoitomaksusta – alle 18-vuotiaiden lisäksi.

Valtion kalastusmaksujen lunastusmäärät ovat pikku hiljaa laskeneet. Vielä 2000-luvun puolivälissä kalastuksenhoitomaksun (vuosi- ja viikkomaksut) maksaneita oli 288 000 (Toivonen ja Eskelinen 2007). Uuden lupajärjestelmän mukaisia kalastonhoitomaksuja lunastettiin vuonna 2017 256 004 kpl, joista vuosimaksuja oli 192 891 kpl. Vuonna 2018 maksujen kokonaismäärä oli enää 241 289 kpl, joista vuosimaksuja oli 174 324 kpl (Metsähallitus 2019). Lyhytaikaiset luvat – erityisesti vuorokausiluvat – ovat myyntitilastojen mukaan kasvattaneet suosiotaan vuosilupien kustannuksella; esimerkiksi vuonna 2018 vuorokausimaksuja lunastettiin 32 390 kpl (kasvua 21 % edellisestä vuodesta).

Mihin kalastonhoitomaksuvaroja käytetään?

Kalastuslain mukaisesti kalastonhoitomaksuina kertyneitä varoja käytetään mm. kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. Edellä mainitun lisäksi niin sanottuja edistämismäärärahoja myönnetään hakemusten perusteella esimerkiksi kalatalousalueiden lakisääteisiä tehtäviä täydentävien hankkeiden toteuttamiseen. Kalastus- ja kalatalousalueiden kautta vesialueen omistajille jaettavat omistajakorvaukset eli kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastoin-

taan liittyvästä käytöstä maksettavat korvaukset ovat perustuneet edellisiltä vuosilta kertyneisiin kalastuksenhoito-/kalastonhoitomaksuihin. Osa näistä varoista jäi kalastusalueiden ja jää jatkossa kalatalousalueiden käyttöön, mikäli vesialueen omistajalle jaettava summa on enintään 50 euroa (aiemmin 30 €) tai varojen jäämisestä kalastus-/kalatalousalueelle on erikseen sovittu vesialueen omistajan kanssa.

Toiminta- ja edistämismäärärahojen sekä omistaja- ja viehekorvausten lisäksi kalatalousalueet voivat rahoittaa toimintaansa toimeksiantojen tai muun omaehtoisen toiminnan kautta, muilla avustuksilla tai myymällä kalastuslupia kalavedenomistajien kanssa muodostetuille yhtenäislupa-alueille. Kalastuslupien myyntiä harjoitetaan Pirkanmaalla tavallisimmin Kalapassi -verkkokaupan kautta.

Tämän hankkeen tarkoituksena oli selvittää, miten edellä kuvatut muutokset valtion lupajärjestelmässä ja maksujen hinnoittelussa ovat heijastuneet kalatalousyhteisöjen lupamyyntiin ja mitkä ovat kokonaisvaikutukset kalastus- ja kalatalousalueiden ja osakaskuntien taloudellisiin resursseihin.

2. Toimenpiteet ja toteutustapa

Hankkeessa selvitettiin paikallisen luvanmyynnin muutoksia aikavälillä 2014–2017. Tiedot luvanmyynnistä koottiin Kalapassin myyntijärjestelmästä, jonka kautta hankkeessa mukana olleet kuusi kalastus-aluetta ovat myyneet viehekalastuksen yhtenäislupiaan. Jos kalastusalueella oli käytössä myös muita myyntikanavia, kokonaislupatiedot kysyttiin kalastusalueelta. Vammalan seudun kalastusalueen yhtenäislupa-alue kattaa viehekalastuksen ohella myös seisovat pyydykset. Lisäksi tarkasteltiin luvanmyynnin kehittymistä kuuden osakaskunnan osalta.

Luvanmyynnin kehityksen ohella tarkasteltiin kalastusalueiden toimintamäärärahojen ja vesialueen omistajille tuloutettavien omistajakorvausten muutoksia. Toiminta-avustusten yhteenvedot vuosilta 2014–2017 pyydettiin ELY-keskuksesta ja vastaavan aikavälin omistajakorvaussummat koottiin ELY-keskuksen korvausten myöntämistä koskevista päätösasiakirjoista.

Lisäksi lähetettiin verkkokysely niille viehe- ja pyydyskalastajille, jotka olivat ostaneet luvan Kalapassin keskitetyn luvanmyyntijärjestelmän kautta vuosina 2014 ja/tai 2015, mutta eivät enää valtion lupajärjestelmän uudistuksen jälkeen vuonna 2016 tai vuonna 2017. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, miksi kalastajat eivät lunastaneet paikallisia lupia lakimuutoksen jälkeisenä ajanjaksona ja miten he kokivat lupajärjestelmän muutoksen.

Kyselyn perusjoukon selvittämiseksi poimittiin Kalapassin myyntirekisteristä hanketta rahoittaneiden kuuden kalastusalueen viehe- ja pyydyskalastuksen yhtenäislupa-alueiden sekä muutamien valittujen vesialueen omistajien lupa-alueiden kaikki ostotapahtumat vuosilta 2014–2017. Kyseisille lupa-alueille tehtiin näinä vuosina yksittäisiä lupaostoja yhteensä 7 747 kappaletta (esimerkiksi samalla maksutapahtumalla ostettu verkkolupa ja uistelulupa tarkoittavat tässä kahta lupaostoa). Kyselyn perusjoukko saatiin rajaamalla luvanostajat niin, että jäljelle jäivät vain ne kalastajat, jotka eivät lunastaneet lupia enää vuoden 2015 jälkeen ja joilta oli saatavissa sähköpostiosoitteet. Tällä perusteella kysely lähetettiin 716 vastaanottajalle.

Verkkokysely lähetettiin 19.6.2019. Viehekyselyllä oli 555 vastaanottajaa ja pyydyskyselyllä 161 vastaanottajaa. Muistutuskierron kyselystä lähetettiin 23.7.2019 vastaamattomille. Kolmas ja viimeinen lyhyt muistutuskierron oli 21.8.2019. Järjestöjohtaja Risto Vesa Kalatalouden Keskusliitosta vastasi verkkokyselyn teknisestä toteutuksesta.

Vastauksia saatiin 180 kappaletta, joten vastausprosentiksi muodostui 25. Viehekyselyyn vastasi 139 henkilöä (25 %) ja pyydyskyselyyn 41 henkilöä (25 %). Vastausprosenttia voidaan pitää kohtalaisena kyselyn toteutusajankohtaan (kesälomakausi) nähden sekä myös siksi, että perusjoukon valinta saattoi rajata pois huomattavan osan kaikista aktiivisimmista kalastajista. Edellä mainitut ovat luultavimmin innokkaampia vastaamaan kalastusta koskeviin kyselyihin kuin vähemmän kalastavat tai harrastuksensa lopettaneet/keskeyttäneet, jollaisia osa kyselyn vastaajista (ja vastaamatta jättäneistä) oli. Esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen (Luke) toteuttamassa uudessa valtakunnallisessa viehekalastuskyselyssä, jonka kohderyhmänä olivat kalastonhoitomaksun lunastaneet kalastajat, vastanneiden osuus (35 %) nousi vain jonkin verran suuremmaksi (Eskelinen ja Mikkola 2019) kuin tässä selvityksessä.

3. Kalastusalueiden ja osakaskuntien taloudellinen kehitys vuosina 2014–2017

3.1. Kalastusalueiden toimintamäärärahojen ja omistajakorvausten laskeva kehitys

TOIMINTAMÄÄRÄRAHAT KALASTUSALUEITTAIN	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Näsijärven	18 163	16 632	16 632	13 945	-4 218	-23 %
Pirkkalan	14 476	13 310	13 310	11 160	-3 316	-23 %
RMP	10 056	9 327	9 327	7 820	-2 236	-22 %
Ruoveden-Kuoreveden	12 525	11 553	11 553	9 687	-2 838	-23 %
Vammalan seudun	8 928	8 312	8 312	6 969	-1 959	-22 %
Virtain	9 429	8 763	8 763	7 348	-2 081	-22 %
YHTEENSÄ	73 577	67 897	67 897	56 929	-16 648	-23 %

OMISTAJAKORVAUKSET KALASTUSALUEITTAIN	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	Omistajakorvaukset yhteensä					
	€	€	€	€	€	%
Näsijärven	76 668	72 270	47 740	65 734	-10 934	-14 %
Pirkkalan	60 528	57 069	38 871	53 523	-7 005	-12 %
RMP	33 914	31 963	20 561	28 311	-5 603	-17 %
Ruoveden-Kuoreveden	32 975	31 047	17 075	23 511	-9 464	-29 %
Vammalan seudun	33 416	31 498	20 649	28 432	-4 984	-15 %
Virtain	23 310	21 953	12 619	17 375	-5 935	-25 %
Yhteensä	260 811	245 800	157 515	216 886	-43 925	-17 %

Kalastusalueiden toimintamäärärahat laskivat kaikilla kalastusalueilla vuodesta 2014 vuoteen 2017. Suhteellinen pudotus on ollut samalla tasolla eli 22–23 %. Euromääräisesti toiminta-avustus on pienentynyt 2 000–4 000 euroa per kalastusalue. Vuodesta 2014 vuoteen 2017 selvityksessä mukana olleiden kalastusalueiden yhteenlaskettu toimintamäärärahan vähentymä oli 16 648 euroa. Suurin rahallinen pudotus kohdistui Näsijärven kalastusalueelle.

Vesialueiden omistajille jaettavat omistajakorvaukset laskivat lupajärjestelmän uudistuksen myötä vuosien 2014 ja 2017 välisenä aikana kalastusalueittain 12–29 %. Korvaustaso romahti uuden kalastuslain perusteella jaettujen vuoden 2016 korvausten osalta. Korvaustaso nousi vuonna 2017, mutta se ei saavuttanut läheskään samaa tasoa kuin millä se oli ollut vanhan kalastuslain aikaan.

Suhteellinen alenema oli pienintä niillä kalastusalueilla – Pirkkalan (12 %), Näsijärven (14 %) ja Vammalan seudun (15 %) – joissa viehekalastusrasitus on ollut suurinta. Virtain ja Ruoveden-Kuoreveden kalastusalueilla prosentuaalinen pudotus oli neljännes tai enemmän. Vuoteen 2015 saakka omistajakorvauksia myönnettiin kalastuksenhoitomaksuvaroista arvioidun onginta- ja pilkintärasituksen perus-

teella sekä erikseen viehekalastusmaksuvaroista arvioidun viehekalastusrasituksen perusteella. Vuoden 2016 omistajakorvauksissa huomioitiin enää vain viehekalastusrasitus.

Rahallisesti eniten omistajakorvaukset pienenivät Näsijärven kalastusalueella, noin 10 000 euroa. Yhteensä selvityksessä mukana olleille kalastusalueille tuloutettiin omistajakorvauksia vuodelta 2017 lähes 44 000 euroa vähemmän kuin vuodelta 2014.

3.2. Isoja muutoksia tulovirroissa kalastusalueetasolla – myös paikallinen lupamyynti sakkaa

NÄSIJÄRVEN kalastusalue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	18 163	16 632	16 632	13 945	-4 218	-23 %
Omistajakorvaukset	76 668	72 270	47 740	65 734	-10 934	-14 %
Lupamyyntitilitykset	23 429	20 495	21 125	21 125	-2 305	-10 %
Yhteensä	118 260	109 397	85 497	100 804	-17 457	-15 %
Yhtenäislupia myyty kpl	844	752	746	754	-90	-11 %

PIRKKALAN kalastusalue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	14 476	13 310	13 310	11 160	-3 316	-23 %
Omistajakorvaukset	60 528	57 069	38 871	53 523	-7 005	-12 %
Lupamyyntitilitykset	11 718	12 056	9 012	7 411	-4 307	-37 %
Yhteensä	86 722	82 435	61 193	72 094	-14 628	-17 %
Yhtenäislupia myyty kpl	533	561	419	404	-129	-24 %

RMP kalastusalue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	10 056	9 327	9 327	7 820	-2 236	-22 %
Omistajakorvaukset	33 914	31 963	20 561	28 311	-5 603	-17 %
Lupamyyntitilitykset	4 325	3 983	3 359	3 256	-1 069	-25 %
Yhteensä	48 295	45 273	33 247	39 387	-8 908	-18 %
Yhtenäislupia myyty kpl	235	208	150	130	-105	-45 %

RUOVEDEN-KUOREVEDEN kalastus- alue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	12 525	11 553	11 553	9 687	-2 838	-23 %
Omistajakorvaukset	32 975	31 047	17 075	23 511	-9 464	-29 %
Lupamyyntitilitykset	4 226	3 911	2 023	1 834	-2 392	-57 %
Yhteensä	49 726	46 511	30 651	35 032	-14 694	-30 %
Yhtenäislupia myyty kpl, Ruovesi	394	374	132	106	-288	-73 %

VAMMALAN SEUDUN kalastusalue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	8 928	8 312	8 312	6 969	-1 959	-22 %
Omistajakorvaukset	33 416	31 498	20 649	28 432	-4 984	-15 %
Lupamyyntitilitykset	17 042	15 985	16 962	13 743	-3 299	-19 %
Yhteensä	59 386	55 795	45 923	49 144	-10 242	-17 %
Yhtenäislupia myyty eri henkilöille	676	642	597	492	-184	-27 %

VIRTAIN kalastusalue	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	9 429	8 763	8 763	7 348	-2 081	-22 %
Omistajakorvaukset	23 310	21 953	12 619	17 375	-5 935	-25 %
Lupamyyntitilitykset	8 414	6 922	6 257	5 722	-2 692	-32 %
Yhteensä	41 153	37 638	27 639	30 445	-10 708	-26 %
Yhtenäislupia myyty kpl	326	262	225	207	-119	-37 %

KAIKKI KALASTUSALUEET YHTEENSÄ	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017	muutos 2014–2017
	€	€	€	€	€	%
Toimintamäärärahat	73 577	67 897	67 897	56 929	-16 648	-23 %
Omistajakorvaukset	260 811	245 800	157 515	216 886	-43 925	-17 %
Lupamyyntitilitykset	69 155	63 352	58 738	53 090	-16 065	-23 %
Yhteensä	403 543	377 049	284 150	326 905	-76 638	-19 %
Yhtenäislupia myyty kpl	3 008	2 799	2 269	2 093	-915	-30 %

Toimintamäärärahojen huetessa tasaisesti kaikilta kalastusalueilta, suurimmat alueelliset erot tulovirtojen muutoksissa ilmenivät **kalastusalueiden lupamyyntituloissa**. Kalastusalueiden yhtenäislupien myyntituotot ovat pienentyneet 10–57 %. Kappalemääräisesti luvanmyynti laski vielä enemmän eli 11–73 %. Kuudella kalastusalueella oman luvanmyynnin tuotot romahtivat keskimäärin peräti 23 % eli euromääräisesti suurin piirtein saman verran kuin toiminta-avustukset.

Kalastusalueiden lupien hintoihin ei tehty vuosina 2014–2017 käytännössä juuri mitään muutoksia. Vain muutamien yksittäisten lupien hintaa tarkistettiin (Vammalan seudun kalastusalue) tai lisättiin joku uusi lupavaihtoehto (RMP:n kalastusalue). Valtion lupajärjestelmän muutos näyttääkin olleen syy lupatulojen isoon pudotukseen kautta linjan.

Yhteensä selvityksessä mukana olleiden kalastusalueiden ja niiden jäsenien tulovirroista on hävinnyt lähes viidennes eli 77 000 euroa, kun verrataan vastaavia kertymiä vuosien 2014 ja 2017 välillä.

Seuraavaan on poimittu muutamia havaintoja kalastusalueittain luvanmyynnin ja tulojen kehityksestä.

Näsijärven kalastusalueen lupamyynnissä oli pudotusta 10 %. Tämä on vähiten selvityksessä mukana olleista kalastusalueista. Kappalemääräisesti laskua on ollut vain 90 luvan verran. Syvä Näsijärvi on muita järviä selkeämmin vetouistelujärvi, jossa heittokalastus on suhteessa vähemmän suosittua. Ve-

tuistelussa kalastusalueen laaja yhtenäislupa onkin paras vaihtoehto. Mahdollisuus kalastaa järvi-
taimenta ja isoa järvihohta kuhien ohella tekee Näsijärvestä vetovoimaisen. Kasvava Tampere ja run-
sas vesillä liikkujien määrä kaupungin keskustan vieressä sijaitsevalla järvellä ovat myös taustatekijöitä
luvanmyynnin pysymisessä verrattain hyvällä tasolla. Kokonaisuudessaan Näsijärven kalastusalueen
tulovirroista on kadonnut kuitenkin 15 % eli 17 457 euroa, mikä on suurin rahallinen alenema kuudesta
kalastusalueesta.

Pirkkalan kalastusalueen viehelupamyynti on pudonnut huomattavasti euromääräisesti. Vuoden 2017
lupamyynti oli 37 % eli 4 300 euroa pienempi kuin vuonna 2014. Kappalemääräisesti lupia myytiin 129
kappaletta eli 24 % vähemmän. Kuten Näsijärvellä, myös Pyhäjärvellä Tampereen ja lähikuntien väki-
määrän kasvu lisää periaatteessa potentiaalisia kalastajamääriä. Toisin kuin Näsijärvellä, Pyhäjärvellä
paikallisen luvan menekki hiipui heti kun viehekalastusoikeus kytkettiin valtion kalakorttiin. Luvanmyyn-
timäärän romahdus ajoittuu vuosien 2015 ja 2016 välille, jolloin uusi kalastuslaki ja sen tuoma uusi
valtakunnallinen lupajärjestelmä astui voimaan. Kun huomioidaan vielä toimintamäärärahojen ja omis-
tajakorvausten pudotukset, Pirkkalan kalastusalueen tulovirrat olivat vuonna 2017 lähes viidenneksen
eli 14 628 euroa pienemmät kuin vuonna 2014.

Roineen-Mallasveden-Pälkäneveden kalastusalueen lupamyynti on euromääräisesti pudonnut koh-
talaisen paljon eli neljänneksen. Kappalemääräinen alenema on kuitenkin lähes puolet. Vuoden 2017
lupamyynti oli 1 069 euroa pienempi kuin vuonna 2014. Lupamyynnissä on siis havaittavissa selkeä
ero ajanjaksojen 2014–2015 ja 2016–2017 välillä. Kun huomioidaan toimintamäärärahojen ja omistaja-
korvausten pudotukset, RMP:n kalastusalueen tulovirrat olivat vuonna 2017 8 908 euroa eli lähes vii-
denneksen pienemmät kuin vuonna 2014.

Ruoveden-Kuoreveden kalastusalueen lupamyynti (tässä tarkastelussa on mukana Ruoveden vie-
helupa; kalastusalue möi lisäksi toista yhtenäislupaa Keurusselän alueelle yhdessä Keuruun kalastus-
alueen kanssa) romahti kalastuslain uudistuksen myötä. Vuoden 2017 lupamyynti oli 57 % eli 2 391
euroa pienempi kuin vuonna 2014. Kappalemääräisesti lupia myytiin toisena lakimuutoksen jälkeisenä
vuonna 2017 peräti 73 % eli 288 kappaletta vähemmän kuin vuonna 2014. Lupamyynti romahti heti
vuonna 2016, kun läänikohtainen viehekortti ja kalastuksenhoitomaksu oli yhdistetty yhdeksi kalaston-
hoitomaksuksi. Raju pudotus viehelupamyynnissä selittyy merkittävältä osin alueella toimineen kalas-
tusmatkailuyrityksen ulkomaalaisille asiakkailleen tekemien lyhytlupaostojen loppumisella valtion mak-
sujärjestelmän uudistuksen myötä. Aiemmin yrittäjä oli ostanut monille asiakkailleen kalastusalueen
vieheluvan joko viikoksi tai 3 vrk:n ajaksi. Kun huomioidaan toimintamäärärahojen ja omistajakorvaus-
ten pudotukset, Ruoveden-Kuoreveden kalastusalueen tulovirrat olivat vuonna 2017 14 693 euroa eli
lähes viidenneksen pienemmät kuin vuonna 2014.

Vammalan seudun kalastusalueen lupamyynti on pudonnut lähes viidesosan euromääräisesti ja 27
% kappalemääräisesti. Tilastoissa ovat mukana myös pyydysluvut ja taulukossa esitetty lupamäärä
kuvaava lupien lunastaneita henkilöitä. Lupamyynnissä on havaittavissa selkeä ero kun verrataan ajan-
jaksoa ennen kalastuslain muutosta (vuodet 2014–2015) ajanjaksoon muutoksen jälkeen (vuodet
2016–2017). Kun huomioidaan vielä toimintamäärärahojen ja omistajakorvausten pudotukset, Vamma-
lan seudun kalastusalueen tulovirrat olivat vuonna 2017 10 242 euroa eli 17 % pienemmät kuin vuonna
2014.

Virtain kalastusalueen lupamyynti on euromääräisesti pudonnut kolmanneksen; vuoden 2017 lupa-
myynti oli 2 692 euroa pienempi kuin vuonna 2014. Kappalemääräisesti lupia myytiin 119 kappaletta eli
37 % vähemmän. Lupamyynnin volyymissa on havaittavissa selkeä ero ajanjaksojen 2014–2015 ja
2016–2017 välillä. Toimintamäärärahojen ja omistajakorvausten pudotukset huomioituna Virtain kalas-
tusalueen tulovirrat olivat vuonna 2017 yli viidenneksen eli 10 708 euroa pienemmät kuin vuonna 2014.

3.3. Osakaskuntien luvanmyynnin kehitys 2014–2017 – muutama case-esimerkki

LUPAMYYNITITULOT OSAKASKUNNITTAIN	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 EUR	muutos 2014–2017 %
Osakaskunta A, Pirkkala kaikki omat luvat	1847	1874	1706	1948	101	5 %
Ilman ammattikalastuslupia	1647	1674	1506	1748	101	6 %
Keskiarvo, ilman ammattikalastuslupia €	1661		1627		-34	-2 %
Osakaskunta B, Näsijärvi	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 eur	muutos 2014–2017 %
Oma luvanmyynti	1530	1132	888	920	-610	-40 %
Keskiarvo, €	1331		904		-427	-32 %
Osakaskunta C, Näsijärvi	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 eur	muutos 2014–2017 %
Oma luvanmyynti	1987	2393	2014	2027	40	2 %
Keskiarvo, €	2190		2020		-170	-8 %
Osakaskunta D, RMP	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 eur	muutos 2014–2017 %
Oma luvanmyynti	8118	6659	7319	7003	-1115	-14 %
Keskiarvo, €	7389		7161		-227	-3 %
Osakaskunta E, Ruovesi- Kuorevesi (tilitys joka toinen vuosi)	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 eur	muutos 2014–2017 %
Oma luvanmyynti	235	73	442	184	-52	-22 %
Keskiarvo, €	154		313		159	103 %
Osakaskunta F, Ruovesi- Kuorevesi	2014	2015	2016	2017	muutos 2014–2017 eur	muutos 2014–2017 %
Oma luvanmyynti	452	435	460	411	-40	-9 %
Keskiarvo, €	444		435		-8	-2 %

Osakaskuntatasolla lupamyynti on myös pääsääntöisesti laskenut, mutta muutokset ovat enimmäkseen pienempiä kuin kalastusalueiden yhtenäislupien myynnissä. Pudotus oli näillä kuudella osakaskunnalla 9–40 % eli 40–1 115 euroa. Pyhäjärvellä Pirkkalan kalastusalueella sijaitseva osakaskunta A on osakaskunnista ainoa, jolla lupatulot ovat pysyneet suurin piirtein samoina verrattuna vuoden 2014 tilanteeseen. Osakaskuntien luvanmyynti on pääasiassa verkko- ja rapumertalupien myyntiä. Lupia muille seisoville pyydyksille ja viehekalastukseen myydään myös jonkin verran. Osa osakaskunnista myy pyydysyksikkölupia, joilla voi kalastaa vaihtoehtoisesti useammilla pyyntitavoilla.

4. Kalastajakyselyn kokonaistulokset

4.1. Viehekalastuskyselyn tuloksista yleisesti

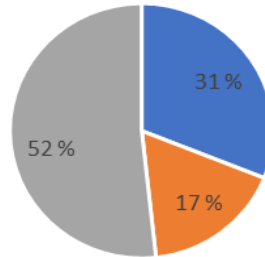
Kalapassin verkkokaupasta vieheluvan vuosina 2014 tai 2015 lunastaneilta kalastajilta kysyttiin syitä siihen, miksi he eivät olleet ostaneet paikallisia kalastusalueiden yhtenäislupia enää vuoden 2015 jälkeen. Selvästi yleisin syy oli se, että vastaaja ei harjoittanut kalastusta kyseisessä vesistössä (53 % vastaajista). Viehekalastajista 15 % ilmoitti muuttaneensa kalastustapojaan; heistä puolet oli vaihtanut vetouisteluun tai heittokalastukseen yhdellä vavalla entisen usealla vavan pyynnin sijaan. Muina syinä oli mainittu mm. halu kokeilla uutta kalastusmuotoa, kuten perho- tai pyydyskalastusta sekä ajan tai innon puuttuminen. Satunnainen käynti kalassa oli myös yksi melko yleinen syy; vuosien 2014–2015 aikana 10 % vastaajista oli käynyt kalassa kertaluonteisesti eikä palannut sen jälkeen takaisin. Vastaajista 2 % ilmoitti, että jatkoi viehekalastusta järvellä, mutta ei ostanut enää minkäänlaisia lupia.

Viidennes ilmoitti jatkaneensa kalastusta, mutta ostaneensa luvan jostain muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta. Puolet heistä ilmoitti ostaneensa luvan toisesta verkkokaupasta, kolmannes asioidaan osakaskunnan/vesialueen omistajan kanssa ja vajaa viidennes osti lupansa Kalapassin käteis-
kaupasta.

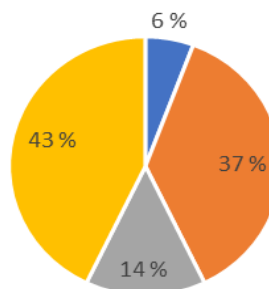

Mistä ostit viehekalastusluvan? (n=29)

- Ostin vain osakaskunnan tms. vesialueen omistajan kalastusluvan
- Ostin Kalapassin luvan käteiskaupasta
- Ostin luvan toisesta verkkokaupasta

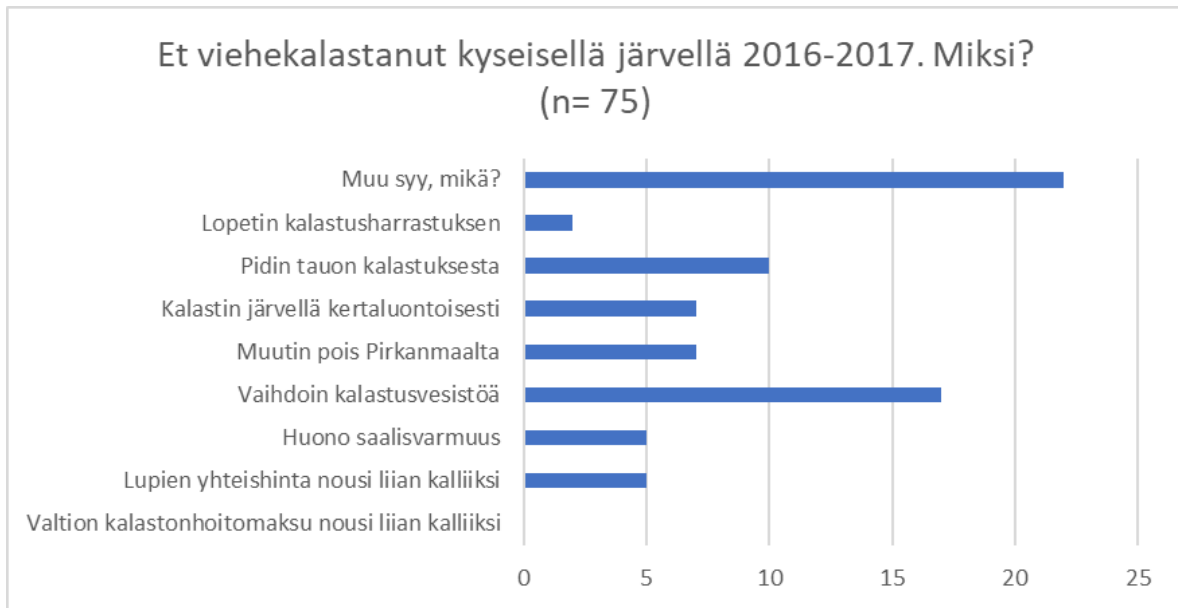
Miksi muutit kalastustapaasi? (n=35)

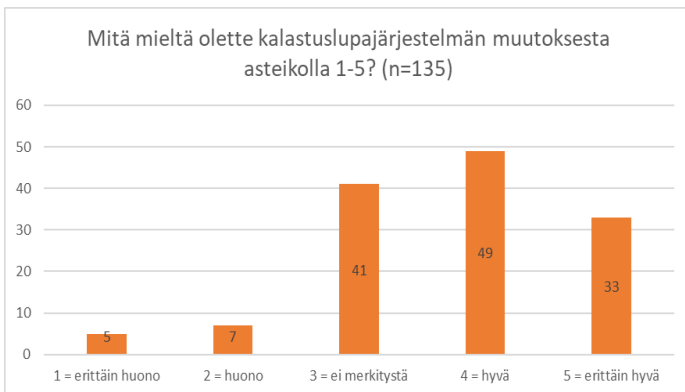
- Heittokalastin/vetouistelin ennen vuotta 2016 ja myös sen jälkeen vain yhdellä vavalla
- Lopetin vetouistelun ja siirryin heittokalastamaan vain yhdellä vavalla
- Siirryin vetouistelemään vain yhdellä vavalla usean vavan sijaan
- Jokin muu syy, mikä?

Tyypillisimmät syyt sille miksi vastaajat eivät kalastaneet enää samalla alueella vuosina 2016–2017, olivat ns. muut syyt. Tavallisimmin perusteluissa mainittiin muun elämän kiireet, huonot kalastuskelit tai veneen myynti. Seuraavaksi eniten vastauksia keränneitä syitä olivat kalastusvesistön vaihtaminen, väli vuoden pitäminen kalastuksesta, kertaluontoinen kalareissu alueelle sekä poismuutto maakunnasta. Myös huono saalisvarmuus, korkea lupien yhteishinta ja kalastusharrastuksen lopettaminen mainittiin, mutta nämä vaihtoehdot olivat vähemmistössä. Yksikään vastaajista ei jättänyt kalastusta väliin valtion kalastonhoitomaksun kallistuneen hinnan vuoksi.

Erlaisia syitä eritellään tarkemmin kalastusaluekohtaisissa vastauksissa.

Viehekalastajista yli puolet piti kalastuslupajärjestelmän uudistusta hyvänä tai erittäin hyvänä

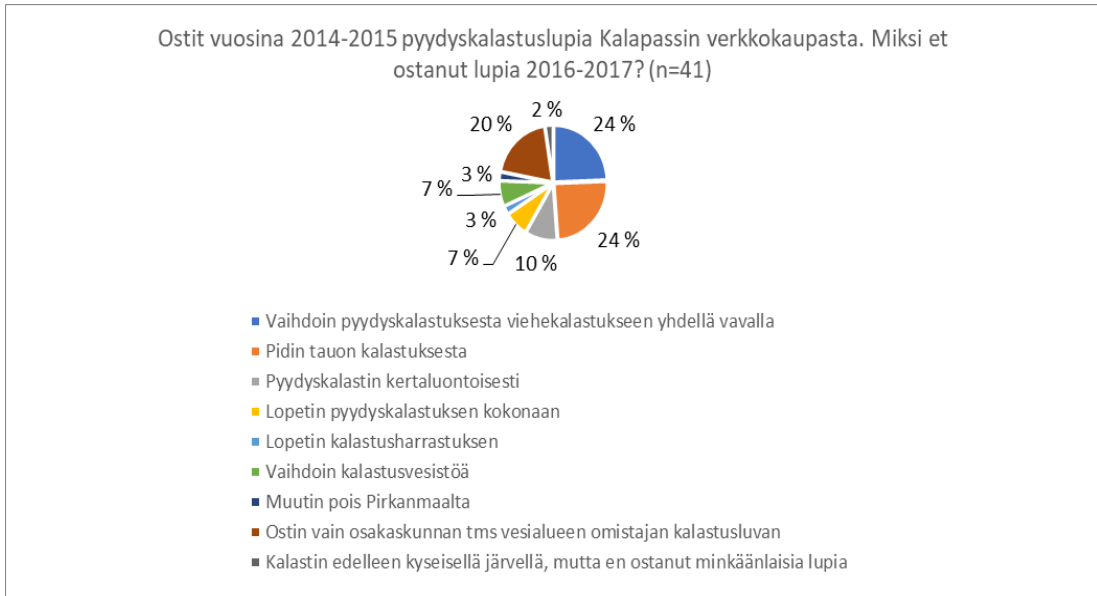

60 % kyselyyn vastanneista viehekalastajista piti lupajärjestelmän uudistusta joko hyvänä tai erittäin hyvänä asiana. Kolmannes viehekalastajista ei kokenut uudistuksella olevan merkitystä omaan ostotai kalastuskäyttämiseen. Selkeä vähemmistö, vajaat 9 % vastaajista koki uudistuksen joko huonona tai erittäin huonona.

Ehdotus palaamisesta kahden kortin järjestelmään, jossa tarjolla olisi edullisempi kalastonhoitomaksu ja erillinen yhden vavan valtakunnallinen viehekortti, sai vähän kannatusta; 66 % vastaajista tyrmäsi ajatuksen nykyistä huonompana vaihtoehtona. Päälle viidennes vastaajista totesi tässäkin kohtaa, että kalastonhoitomaksujärjestelmän toteutustavalla ei ole heille merkitystä: kalaan mennään silti. Vajaa kymmenes viehekalastajista piti parempana viehekortin eriyttämistä kalastonhoitomaksusta. Näillä vastaajilla tai osalla heistä lupien kokonaiskustannukset luultavasti nousivat kalastuslain muutoksen myötä.

4.2. Pyydyskalastuskyselyn tuloksista yleisesti

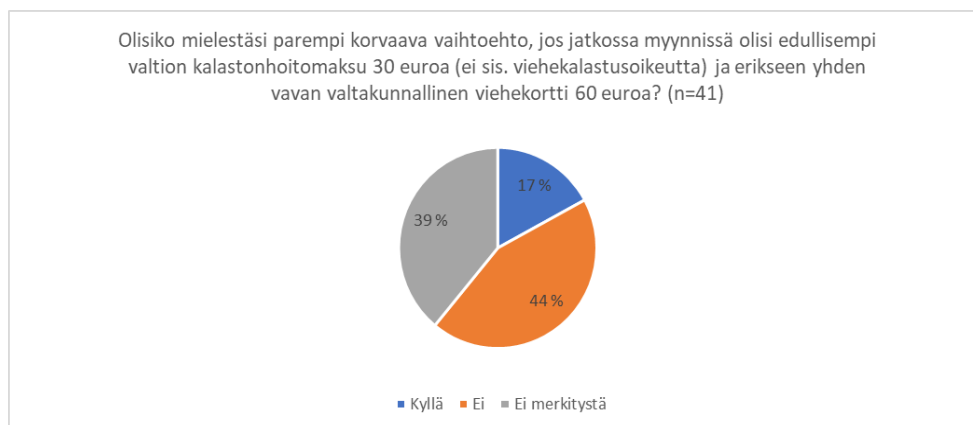
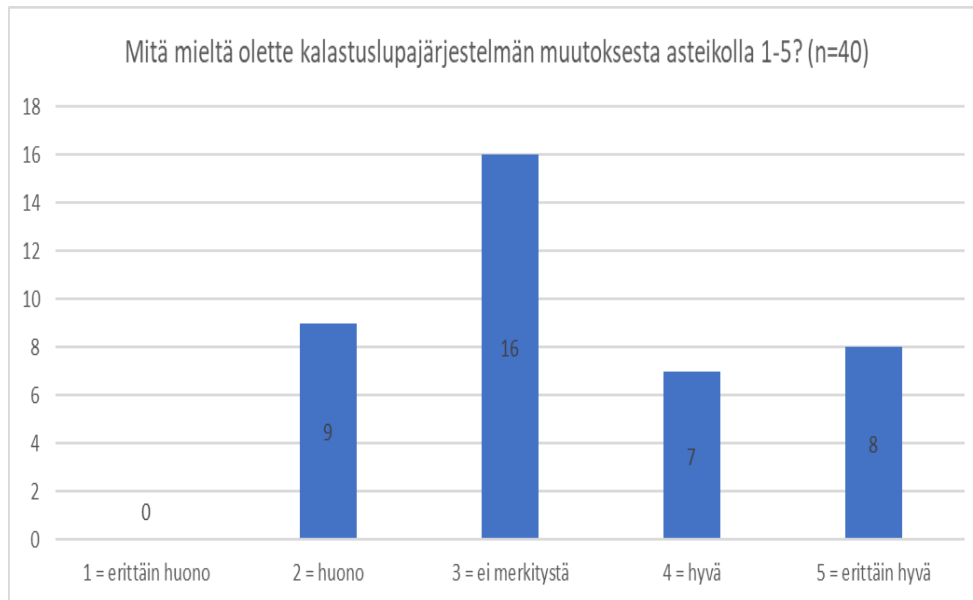

Pyydyskalastajien vastauksissa oli paljon hajontaa koskien syitä, miksi pyydyskalastuslupia ei ostettu vuosina 2016–2017. Peräti 24 % vastaajista ei ostanut lupia Kalapassin verkkokaupasta vuosina 2016–2017, sillä he vaihtoivat pyydyskalastuksesta viehekalastukseen yhdellä vavalla. Toiset 24 % kertoi pitäneensä tauon kalastuksesta. Neljäsosalla syyt vaihtelivat kertaluontoisesta kalastuksesta pyydyskalastuksen tai koko kalastuksen lopettamiseen, kalastusvesistön vaihtamiseen tai maakunnasta poismuuttoon. Viidennes osti lupansa suoraan osakaskunnalta tai vesialueen omistajalta.

Syitä kalastustavan muuttamiseen tai kalastuksen lopettamiseen olivat tyypillisimmin ajan, innon tai kunnan riittämättömyys. Halu kokeilla uutta kalastusmuotoa, huono saalisvarmuus tai kallistuneen kalastonhoitomaksun myötä liian kalliiksi kohonneet hinnat mainittiin syinä pyydyskalastuksen lopettamiselle. Pyydyskalastajista 17 % mainitsi muuttaneensa kalastustapojaan jollakin muulla tavalla.

Lupajärjestelmän uudistus jakoi enemmän pyydyskalastajien mielipiteitä – monille sillä ei ole kuitenkaan merkitystä

Pyydyskalastajien näkemykset eroavat viehekalastajien näkemyksistä kysyttäessä kalastuslupajärjestelmän muutoksesta. Hieman alle neljännes pyydyskalastajista piti lupajärjestelmän uudistusta huonona. Suurimmalle osalle eli 40 % pyydyskalastajista muutoksella ei ollut merkitystä. Loput 37 % koki uudistuksen hyväksi tai erittäin hyväksi. Positiivinen suhtautuminen lupajärjestelmän muutokseen selittyy ainakin osittain sillä, että moni pyydyskalastaja harrastaa myös heittokalastusta.

Korvaavana vaihtoehtona esitelty kahden kortin malli sai kannatusta 17 % vastaajista. Pyydyskalastajista 44 % ei sitä vastoin kokenut tätä vaihtoehtoa mielekkäänä. Lopuille vastaajista sillä ei ollut merkitystä olisiko kalastuslupajärjestelmä jatkossa yhden tai kahden kortin mallin mukainen. Vastaajien ikähaitari ei ole tiedossa, mutta vastauksista saattaa heijastua myös se tosiasia, että entistäkin useammat pyydyskalastajat ovat nykyään jo 65 vuotta täyttäneitä, eikä heidän tarvitse lainkaan maksaa kalastonhoitomaksua. 65 vuotta täyttäneille yhdellä vavalla kalastaminen oli maksuton yleiskalastusoikeus jo ennen lakimuutosta.

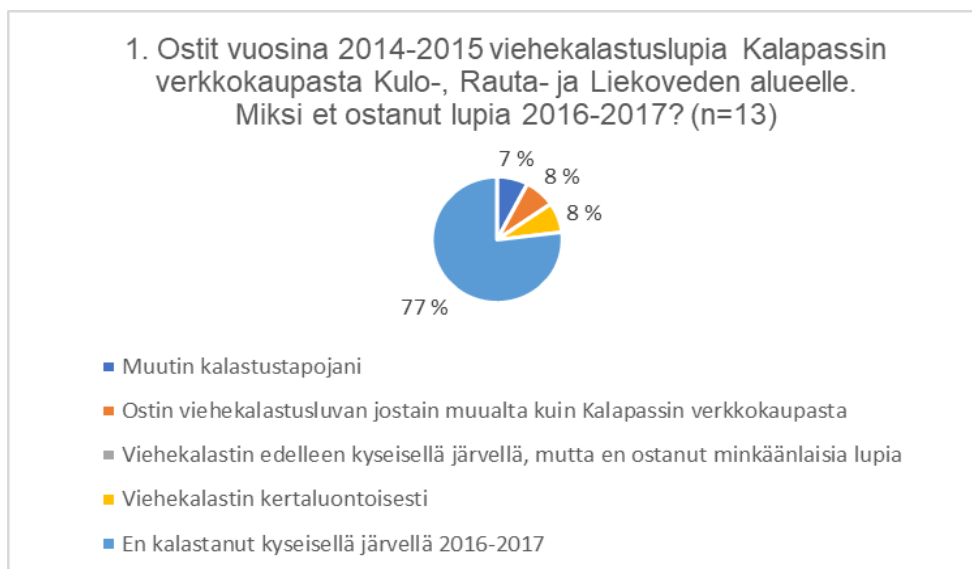
5. Kyselytulokset järvittäin ja kalastusalueittain

5.1. Kulo-Rauta-Liekovesi / Vammalan seudun kalastusalue

Kysely käsittää Kulo-, Rauta- ja Liekoveden yhtenäislupa-alueen, jossa lupavalikoimaan kuuluvat myös luvat seisoville pyydyksille viehelupien ohella.

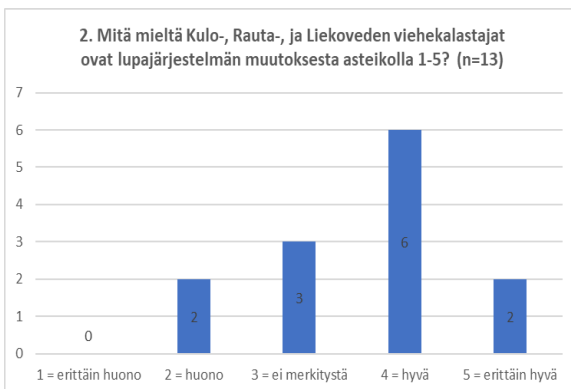
5.1.1. Kulo-, Rauta- ja Liekoveden viehekalastuskyselyn tulokset

Viehekyselyllä oli 60 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 13 henkilöä (22 %).

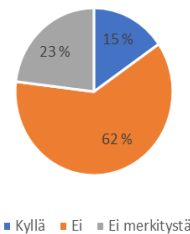

Kolmannes vastaajista ilmoitti, ettei ostanut lupia Kulo-, Rauta- ja Liekovedelle vuosien 2016–2017 aikana. Vastaajat olivat joko muuttaneet kalastustapojaan, ostaneet viehekalastusluvan jostakin muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta tai viehekalastaneet kertaluontoisesti. 77 % vastaajista ilmoitti, ettei kalastanut Kulo-, Rauta- ja Liekoveden alueella. Syiksi mainittiin kalastusvesistön vaihtaminen, välivuosi kalastuksesta, lupien yhteishinnan kohoaminen liian kalliiksi sekä poismuutto Pirkanmaalta. Muissa syissä mainittiin sairastelut ja kuhan huono saalisvarmuus, vaikka muutoin huonosta saalisvarmuudesta Kulo-, Rauta- ja Liekoveden aluetta ei moitittu.

3. Olisiko Kulo-Rauta-Liekoveden viehekalastajien mielestä parempi korvaava vaihtoehto, jos myynnissä olisi edullisempi valtion kalastonhoitomaksu 30 € (ei sis. viehekalastusoikeutta) ja erikseen yhden vavan valtakunnallinen viehekortti 60 €? (n=13)

Enemmistö vastanneista ei haikaile kahden kordin järjestelmää takaisin; kaksi kolmasosaa Kulo- Rauta- ja Liekoveden kalastajista piti lupajärjestelmän uudistusta hyvänä tai erittäin hyvänä. Viidennekselle vastaajista oli samantekevää oman osto- tai kalastuskäyttötymisen kannalta, olisiko käytössä yhden vai kahden kordin valtion kalastusmaksujärjestelmä. Vastaajista 15 % piti viehekalastusmaksun eriyttämistä hyvänä ehdotuksena.

Sana on vapaa: Kalastonhoitomaksuun sisällytettävä uisteluvapoja

"Verkon silmäkooksi 55, niijn alkaa tapahtua kuten Länkyllä."

"Kalastuksenhoitomaksuun pitäisi sisältyä kaksi vapaa uisteluun."

"Kyllä rahaa tarvitaan järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen, mutta liian suuret ja perusteettomat korotukset karkottaa satunnaiset kalastelijat (mennään ilman lupaa/ harrastetaan muuta)"

"Asun Laviassa ja Sastamalaan on matkaa 45 km. Tuli harvoin lähdettyä järvelle ja ajella yöllä hirviä peläten, joten annoin venepaikkani toiselle. Kalastan nyt Karhijärvellä kun rantaan on 500 m. Minusta lupa-asiat on kohdallaan."

"Nykyisellä kalastonhoitomaksulla pitäisi saada mielestäni uistella ainakin kolmella vavalla. Vapakalastajat ei tyhjennä vesiä, vaan pieni lisä vapamäärään tekisi harrastuksesta paljon mielekkäämmän ja lisääisi panostusta ko. tekemiseen (mitä enemmän sijoitat, sen paremmin turvaat sijoitustasi) ja siis näin ollen vähentäisi ns. luvattomia kalastajia, kun kalustossa alkaa olla kiinni merkittävä summa rahaa."

"Lupakäytäntö on sekava. Tarttis tehrä jotain?!"

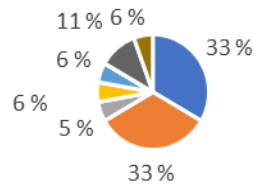
"Olen täyttänyt 65v, joten voin kalastaa yhdellä vieheellä ilman kalastonhoitomaksun suorittamista. Pidän Kulo-Rauta- ja Liekoveden lupia aivan liian kalliina viehekalastusta ajatellen. Jos käyn max. 5 kertaa vuodessa vetämässä uistinta, pitäisi lupahinta puolittaa, että se kannattaisi hankkia. Jos saan 1-3 muuta kalaa, kuin haukea tai toutainta, niin kannattaa vetää vain yhtä viehettä ja ostaa kalat torilta."

5.1.2. Kulo-, Rauta- ja Liekoveden pyydyskyselyn tulokset

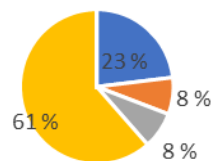
Pyydyskyselyllä oli 64 vastaanottajaa. Heistä kyselyyn vastasi 18 henkilöä. Vastausprosentti (28) oli viehekalastuskyselyä hieman suurempi.

1. Ostit vuosina 2014-2015 pyydyskalastuslupia Kulo-, Rauta-, ja Liekovedelle Kalapassin verkkokaupasta. Miksi et ostanut lupia 2016 - 2017? (n=18)

- Vaihdoin pyydyskalastuksesta viehekalastukseen yhdellä vavalla
- Pidin tauon kalastuksesta
- Pyydyskalastin kertaluontoisesti
- Lopetin pyydyskalastuksen kokonaan
- Lopetin kalastusharrastuksen
- Vaihdoin lupa-aluetta saman järven sisällä
- Vaihdoin kalastusvesistöä
- Muutin pois Pirkanmaalta
- Ostin vain osakaskunnan tms vesialueen omistajan kalastusluvan
- Kalastin edelleen kyseisellä järvellä, mutta en ostanut minkäänlaisia lupia

Miksi Kulo-, Rauta- ja Liekoveden pyydyskalastajat muuttivat kalastustapaansa tai lopettivat kalastuksen? (n=13)

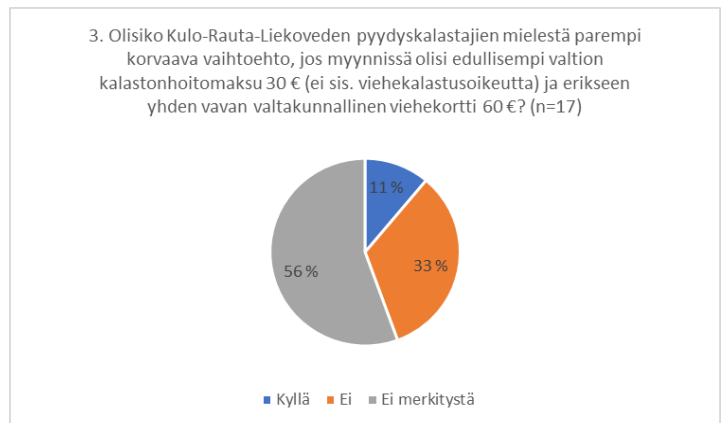
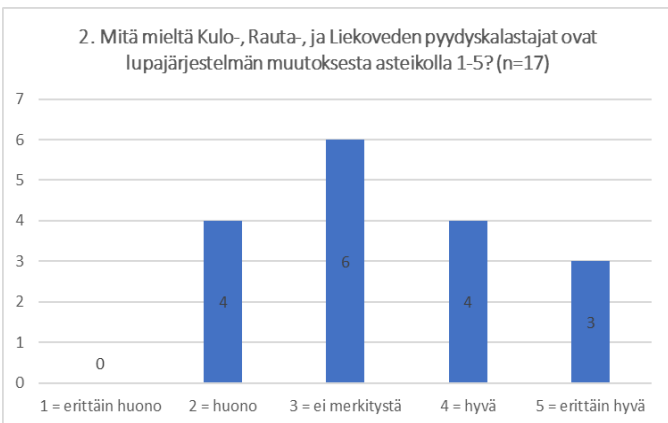

- Halusin kokeilla uutta kalastusmuotoa
- Uusi kalastonhoitomaksu nosti lupien yhteishinnat liian kalliiksi
- Huono saalisvarmuus
- Aika/into/kunto ei enää riitä
- Muutin kalastustapojani jollakin muulla tavalla, miten?

Jopa kolmannes vastaajista ilmoitti, ettei ostanut enää vuosina 2016–2017 pyydyskalastuslupia Kulo-Rauta ja Liekovedelle, koska he vaihtoivat pyydyskalastuksesta viehekalastukseen yhdellä vavalla. Toinen kolmannes ilmoitti pitäneensä taukoa pyydyskalastuksesta. Viimeisen kolmanneksen vastaukset hajaantuivat useisiin syihin, kuten kertaluontoinen pyydyskalastus, pyydyskalastuksen tai kalastuksen lopettaminen kokonaan, kalastusvesistön vaihtaminen tai poismuutto maakunnasta. Myös lupien ostaminen vesialueen omistajalta (verkkokaupan ohella luvilla myös muita myyjiä) mainittiin syiksi, jonka vuoksi lupia ei ostettu Kalapassin verkkokaupasta.

Tavallisimmat syyt, miksi Kulo-, Rauta- ja Liekoveden kalastajat muuttivat kalastustapaansa tai lopettivat pyydyskalastuksen, olivat halu kokeilla uutta kalastusmuotoa (23 % vastaajista) ja ajan, innon tai fyysisen kunnon puute. 8 % ilmoitti uuden kalastonhoitomaksun nostaneen lupien yhteishinnan liian kalliiksi, ja toiset 8 % ilmoitti huonon saalisvarmuuden olleen syynä siihen, ettei lupia ostettu enää vuosien 2016–2017 jaksolle.

Kulo-, Rauta- ja Liekoveden pyydyskalastajista vain 40 % piti lupajärjestelmän muutosta hyvänä tai erittäin hyvänä. 35 % vastaajista lupajärjestelmän mallilla ei ollut merkitystä. Huonona uudistusta piti lähes neljännnes (23 %). Hieman yli puolet vastaajista koki vaihtoehtona esitetyn edullisemman kalastonhoitomaksun yhdistettynä erilliseen yhden vavan viehekorttiin omalle osto- tai kalastuskäyttötymiselle merkityksettömänä. 11 % vastaajista kannatti kahden kordin mallia ja 33 % tyrmäsi sen.

Sana on vapaa: Yksi lupa yhdestä paikasta, kiitos!

"Mikseipäs omassa rannassa voisi katiskaa pitää ilmaiseksikin ja silloin tällöin heitellä virveliä illalla. Kyllä sitä jokainen rantapaikan omistaja maksaa kiinteistöveroaa sen verran, että siitä muutaman kymppin voisi ohjata kalaston hoitoon."

"Miksi myydään erikseen kalaston hoitomaksua ja vesistökohtaista lupaa ja kaiken lisäksi eri paikasta! Yhdistäkää nämä niin, että voi ostaa yhden luvan yhdestä paikasta, hinta sitten viehemäärien yms. mukaan."

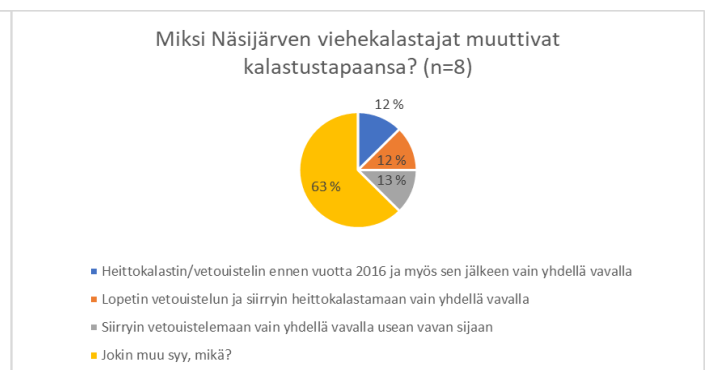
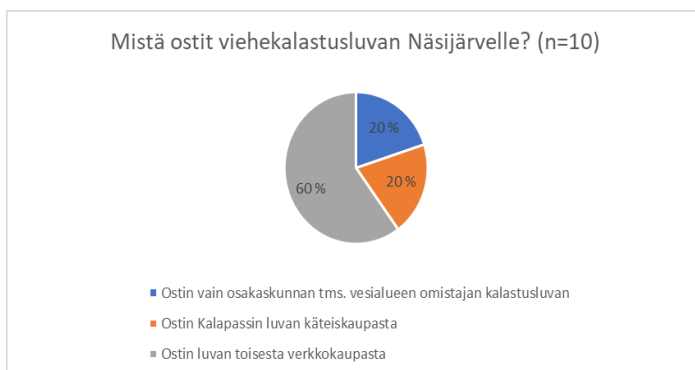
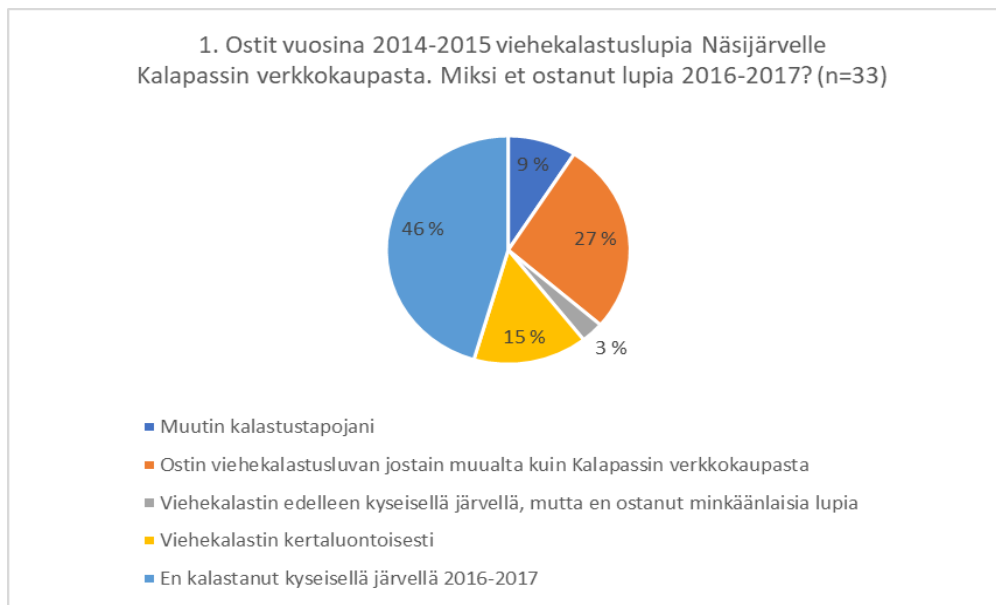

5.2. Näsijärvi / Näsijärven kalastusalue

Kysely käsittää Näsijärven viehekalastuksen yhtenäislupa-alueen lisäksi kolmen osakaskunnan ja Tampereen kaupungin vesialueet.

5.2.1. Näsijärven viehekalastuskyselyn tulokset

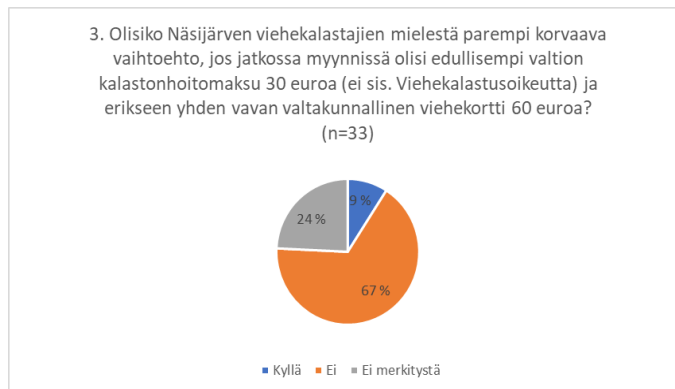
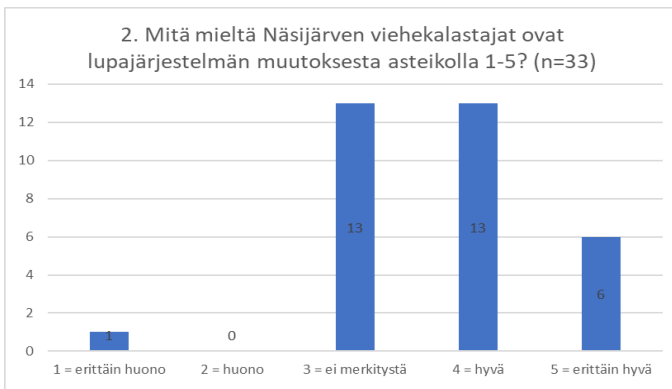
Viehekyselyllä oli 137 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 33 henkilöä. Vastausprosentti oli 24.

Kolmannes ilmoitti ostaneensa luvan muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta eli Kalapassin käteismyyntipisteestä, osakaskunnalta tai toisesta verkkokaupasta. 15 % kyselyyn vastanneista oli kalastanut Näsijärvellä kertaluontoisesti vuosien 2014–2015 aikana. 9 % vastaajista ilmoitti muuttaneensa kalastustapaansa – heistä kolmannes oli heittokalastanut tai vetouistellut yhdellä vavalla jo ennen lupajärjestelmän muutosta tai siirtynyt syystä tai toisesta yhden vavan käyttöön. Muita syitä muuttaa kalastustapaa olivat kalastuspaikan valinta kustannus- tai muista syistä sekä syksyisen taimenen ja lohen uistelun lopettaminen. Ikäperusteisesti viehelupien hankinnasta vapautui 3 % vastaajista.

Lähes puolet (46 %) vastaajista ilmoitti, ettei kalastanut Näsijärvellä vuosina 2016–2017. Kertaluontoisten reissujen ohella kiireet muussa elämässä, välivuodet kalastuksesta, veneen puute ja kalastusmuodon vaihtaminen verkko- ja mato-onkikalastukseen mainittiin syiksi. Kalastusvesistön vaihto ja lupien yhteishinnan nouseminen liian kalliiksi mainittiin myös muutaman vastaajan toimesta. Huonon saalisvarmuuden vuoksi viehekalastuksen jätti väliin vain yksi vastanneista.

Näsijärven viehekalastajista selkeä enemmistö koki lupajärjestelmän muutoksen myönteisenä. Toisaalta liki puolet vastaajista koki, ettei yhden tai kahden kortin mallilla ole merkitystä heidän osto- tai kalastuskäyttämiseensä. 9 % vastaajista piti parempana vaihtoehtona edullisempaa valtion kalastonhoitomaksua ja erillistä yhden vavan viehekorttia.

Sana on vapaa: Näsjärven lupajärjestelmä kerää kiitosta, mutta kehittämisen varaa on

"Näsjärvellä vois olla esim. 2 pv lupia myynnissä. Ei tule koskaan oltua koko viikkoo..."

"Aktiiviharrastajalle lupien hinnat ok. Mutta kun ne on myös 5-10 kertaa vuodessa järvelle kävijälle samanhintaiset, niin se on epäkohta. Itsellä jäi väliin kalastus Nässyllä, kun verkkolupia ei saanut kuin Takahuhdin osakaskunnan alueelle, kun ei ollut maanomistaja. Ja uistelulupa + kalastuksenhoitomaksua ei viitsinyt ottaa hinta/kalareissu määrän takia. Nyt muuttanut toisaalle ja täällä Vanajalla jatkuu ihan sama show. Osakaskuntia on vaikka millä mitalla. Verkkoluvat tietty vain tietyille alueelle, uistelulupia en ole ehtinyt selvittää. Eiköhän olisi aika helpottaa ja halventaa kalastusta joka kannalta, jotta saataisiin tuoretta ja ainakin mainospuheissa terveellistä kalaa suomalaisiin suihin."

"Haluan käydä eri järvillä uistelemassa usealla vavalla. Ehdotan yhtä alueellista monivapalupaa järvi-kohtaisten rinnalle. Hinta ei voi olla nykyinen Nässy + Pyhäjärvi + Kyrösjärvi + Länkky, vaan kohtuullistettu, koska yhdelläkään järvellä en käy yli kolmea kertaa kesässä."

"Nykyään ihan hyvä."

"Nässyn lupasysteemi on hyvä. Valtakunnallisesti tarvittaisiin mahdollisuus lunastaa vetouisteluun lisävapoja."

"Kiinteille pyydyksille, esim. verkoille kovemmat lupamaksut ja valvonta. Lisäksi verkkojen määrää olisi pienennettävä huomattavasti."

Kalapassissa saisi olla 1 vrk lupa myös, voisi ostaa esim. 2 vrk:n luvan alueelle. Kierrän kalastuskilpailuja veneellä useilla eri järvillä, ja 1-2 vrk Kalapassit olisi todella hyvä vaihtoehto. Ennen kilpailuja tulee harjoiteltua alueella juuri se 1-2 päivää ennen kilpailuja. Alueella en kalasta muulloin välttämättä lainkaan."

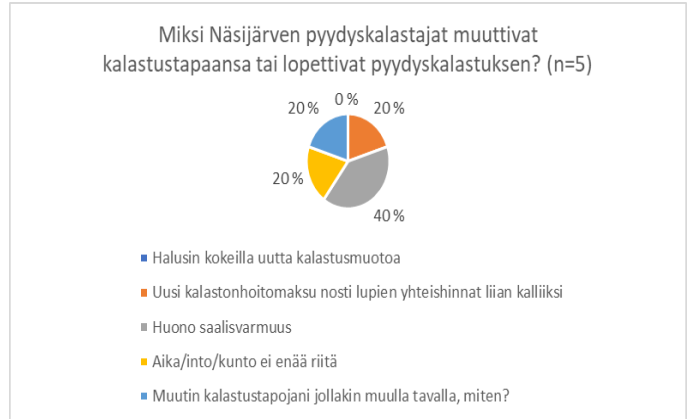
"Viehelupien hinnoittelussa pitäisi pitää mielessä, että suurin osa kalastajista on ns. sunnuntaikalastajia, jotka käyvät harvoin kalassa. Näille tuo lupamaksu pitäisi olla sellainen, että se ei jäisi ostamatta hinnan takia. Sitten on myös ammattimaisia tai puoliammattilaisia "himo"kalastajia ja heille pitäisi olla sitten eri hinnat, tai sitten vain hyväksyä, että he kalastavat paljon. Eli minusta tuo 45 euron kalastuslupamaksu on liian korkea. Se voisi olla esimerkiksi 25 euroa."

"Tärkeintä on lupien saannin helppous ja tietenkin lupa-alueiden koko ja se että lupa mahdollistaa kalastuksen usealla tavalla ja esim. uistelun useammalla kuin yhdellä vavalla."

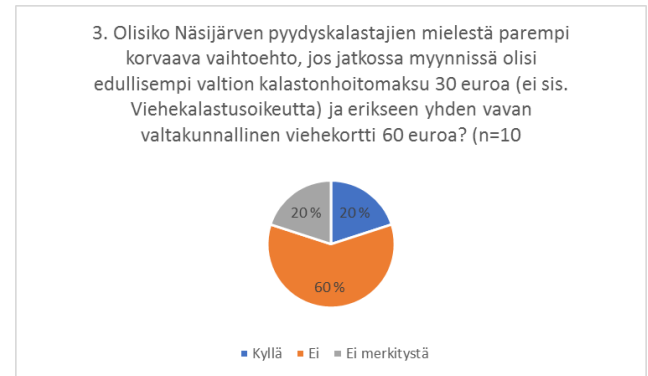

5.2.2. Näsijärven pyydyskalastuskyselyn tulokset

Pyydyskyselyllä oli 51 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 10 henkilöä. Vastausprosentti oli 20.

Puolet vastaajista joko piti tauon kalastuksesta, kalasti kertaluonteisesti tai lopetti pyydyskalastuksen kokonaan. Huono saalisvarmuus, uuden kalastonhoitomaksun myötä liian kalliiksi nousseet lupien yhteishinnat ja ajan / innon / kunnon puute mainittiin tavallisimpina syinä. Kolmannes osti luvan osakaskunnan tai vesialueen omistajan muilta luvanmyyjiltä.

Puolet vastaajista koki, ettei lupajärjestelmän muutoksella ole heille merkitystä. Kenties syy tähän piilee siinä, että pyydyskalastus on yhä enenevässä määrin eläkeikäisten kalastusmuoto. Kahden kortin järjestelmä sai Näsijärven viehekalastajien vastauksiin nähden enemmän kannatusta eli viidennekseltä vastaajista. Pääsääntöisesti yhden kortin uudistus koettiin kuitenkin vähemmän huonoksi vaihtoehtoksi.

Sana on vapaa: Näsijärven pyydyskalastusluvut koettiin edullisiksi, mutta niiden saatavuudessa on haasteita

"Ravustan, ei merkitystä minulle."

"Luvan ostaminen on ollut jotenkin hankalaa."

"Pyydyskalastus suhteutettuna pyyntiponnistukseen on suhteettoman halpaa edelleen. Uistelulupa kannattaisi suhteuttaa esim. vapojen määrään. Esim. peruslupa Näsijärvelle 30 € (sis. 3 vapaa) ja kasvaen esimerkiksi 8 €/vapa."

"Kaikki verkkoluvat pitäisi saada verkosta, myös osakaskuntien. Uisteluluvan hinta Näsijärven vesistöissä on korkea, kun otetaan huomioon taimenen käytännössä mahdoton luvallinen pyynti, koska rasvaevällistä yksilöä yli 60 cm pituudessa ei ole. Kujan osalta ainakin omalta osalta saalis romahtanut talviverkotuksessa, vaikka alueelta on kalastajat hävinneet, joten paine on vähentynyt."

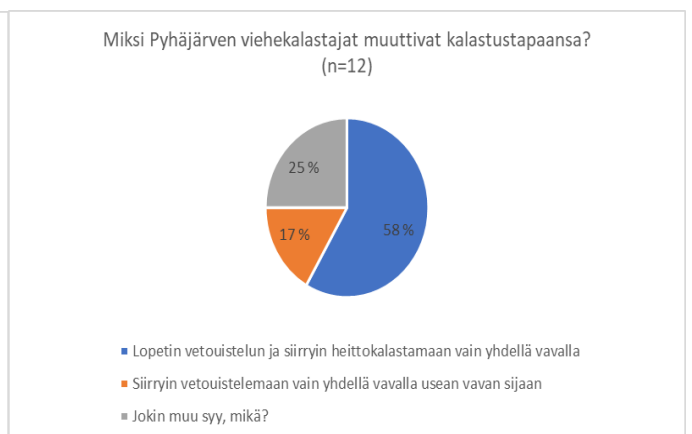
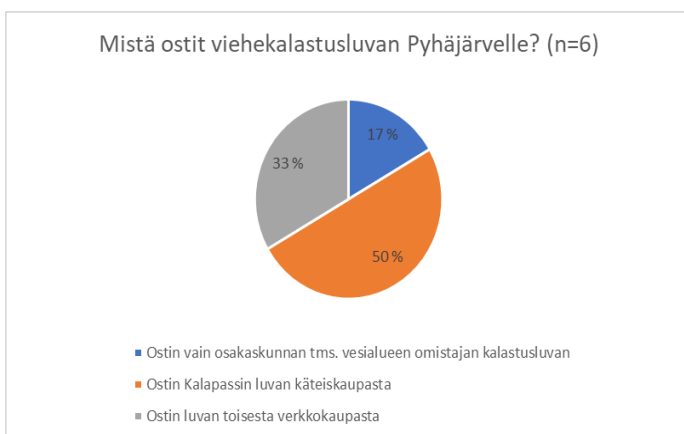

5.3. Pyhäjärvi / Pirkkalan kalastusalue

Kysely käsittää Pyhäjärven yhtenäislupa-alueen, yhden osakaskunnan ja Tampereen kaupungin lupa-alueet.

5.3.1. Pyhäjärven viehekalastuskyselyn tulokset

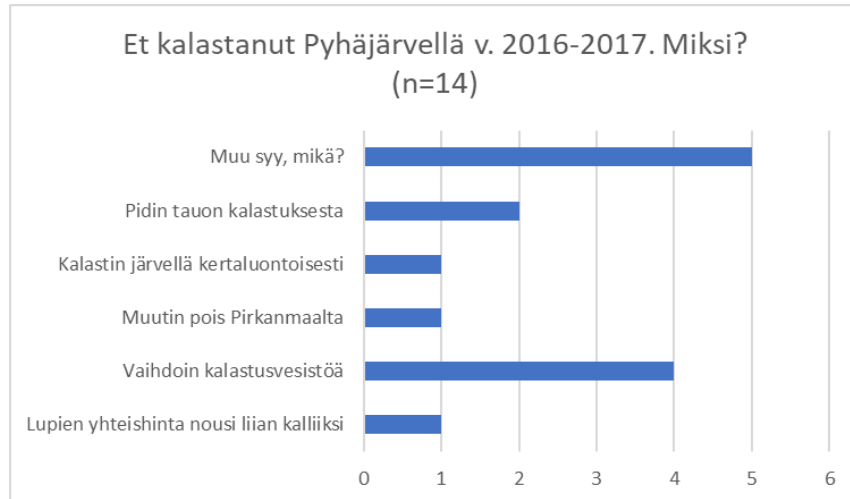
Viehekyselyllä oli 133 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 34 henkilöä. Vastausprosentti oli 24.

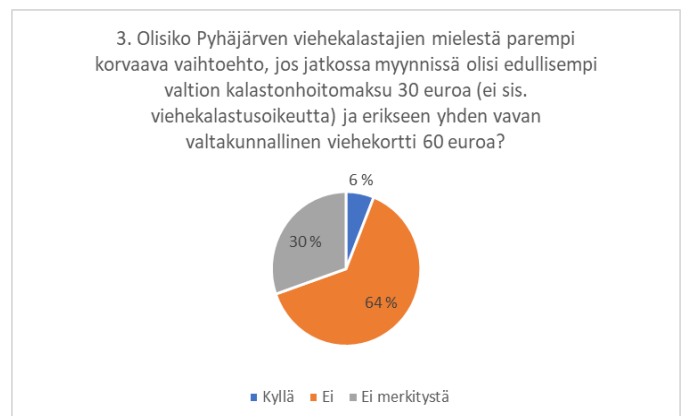
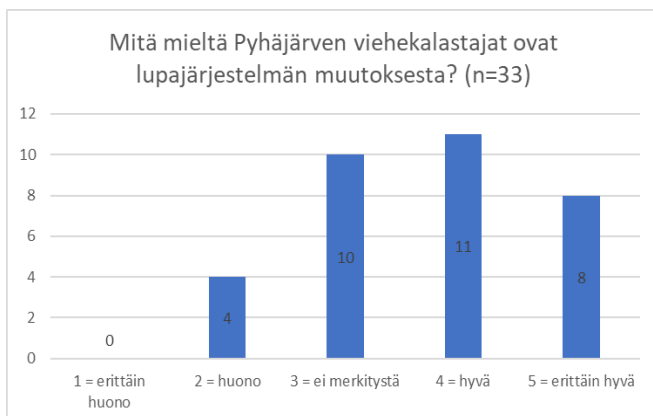
Hieman päälle kolmannes vastaajista ilmoitti muuttaneensa kalastustapojaan. Heistä kaksi kolmasosaa ilmoitti luopuneensa usealla vavalla kalastamisesta, vajaa neljännes ilmoitti muiksi syiksi kalastusharrastuksen kalleuden tai että vuosina 2014–2015 ostettuna oli lyhytkestoinen lupa, joka oli hankittu uistelukisoihin harjoittelua varten. Viidennes vastaajista ilmoitti ostaneensa lupansa jostakin muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta: Kalapassin käteismyyntipiste ja toinen verkkokauppa olivat tavalli-

simmat vaihtoehtoiset ostopaikat. Ikäperusteisesti ilman lupia oli siirtynyt kalastamaan 6 % vastaajista. 41 % vastaajista ilmoitti, ettei kalastanut Pyhäjärvellä vuosien 2016–2017 aikana.

Kalastusvesistön vaihtaminen oli tyypillisin syy, miksi lupia ei ostettu enää vuosina 2016–2017. Myös veneen myynti ja sen myötä venepaikan menettäminen, uistelukilpailuiden väliin jättäminen ja muun elämän kiireet mainittiin. Vastaajien joukkoon mahtui myös kertaluontoisia kalastajia, maakunnasta pois muuttaneita ja heitä, joiden mielestä kalastonhoitomaksun ja paikallisen luvan yhteishinta nousi liian kalliiksi. Huonon saalisvarmuuden vuoksi viehekalastusta ei Pyhäjärvellä lopetettu.

Pyhäjärven viehekalastajista kaksi kolmasosaa koki lupajärjestelmän muutoksen myönteisenä. Kolmannes vastaajista koki, ettei yhden- tai kahden kordin mallilla ole merkitystä heidän osto- tai kalastuskäyttäytymiseensä. Vain 6 % vastaajista kannatti ehdotusta edullisemmasta valtion kalastonhoitomaksusta yhdistettynä erilliseen yhden vavan viehekorttiin.

Sana on vapaa: Toiveissa enemmän vetouistelijoille räätälöityjä lupia laajemmille alueille

"Koko lupajärjestelmä on mielestäni sekava. Ei ole yksioikoista selitystä esim. tarvitsenko mitään maksuja yhdelle vavalle, kun olen täyttänyt 65v. Ostaakko jotai lupaa vai ei vaikka kalastelenkin ajoittain yhden vavan voimin? Toinen asia, jos esim. haluaisin kalastaa vaikka katiskalla tai verkolla ostaisinko pelkän verkkomerkin tai katiskaan ja tuleeko muita maksuja. Yksiselitteinen ohjeistus puuttuu."

"Olisi hienoa jos olisi kohtuuhintaista lyhyen ajan lupia."

"Uistelukisoihin harjoitteluun sopivia, muutaman vuorokauden lupia järkevään hintaan olisi hyvä olla tarjolla nykyistä enemmän. Olisi mahtavaa, jos Pirkanmaalla pääsisi uistelemaan samalla luvalla monelle järvelle. Uudistunut kalastonhoitomaksu on helpottanut heittokalastusta valtavasti ja hyvä niin. Uistelulupia tulisi kehittää samaan suuntaan kuin kalastonhoitomaksuun sisältyvää heittokalastuslupaa. Olen itse muuttanut käyttäytymistäni siten, että reenaan Pirkanmaan uistelukisoihin usein heittokalastamalla. Muuta uistelua olen siirtynyt harrastamaan esimerkiksi Porin edustalle, jossa kalastonhoitomaksu riittää uisteluun ja Ruotsin suurille järville, joissa uistellakseen ei tarvitse lupaa ollenkaan. Näsijärvelle ostin vielä vuodelle 2018 vuosiluvan, mutta hinnan noustua tuntuvasti vuodelle 2019 taidan jättää sen nyt hankkimatta."

"Olen kalastanut alueella yhdellä vavalla ja valtion kalastonhoitomaksulla/lääninkohtaisella vieheluvalla. Lupajärjestelyn muutos on vaikuttanut omiin kalastustottumuksiin, sillä en ole enää uistellut usealla vavalla, koska siihen tarvitaan oma lupa, jota en vähäisen käytön takia ole enää hankkinut. Olisi hyvä että olisi erilaisia lupia, jolloin vapakalastajat ja uistelijat olisi paremmin huomioitu. Esimerkiksi valtion lupa ja viisi vapaa tms. samassa luvassa."

"Vetouistelijana toivoisin useamman vavan vetoluvan (rajoittamaton vapamäärä tai esim. 10 vapaa) jolla saisi uistella joka järvellä esim. Pirkanmaan järvillä. Tällöin jäisi typerät muutaman päivän kalliit treeni luvat pois, ja todennäköisesti saisi lupia enemmän myytyä, kuin niitä muutaman päivän lupia... Ja miksei voisi olla koko Suomen kattava lupajärjestelmää uistelijoille? Sama lupa kattaisi kaikki järvet ja niin monta vapaa kun haluaa vetää..."

"Olisi hyvä jos Kuhamaan lupa kattaisi myös laajemmin eri alueita. Pienet kalastusalueet ovat pois Kuhamaan lupa-alueista."

"Pakottakaa valtio purkamaan kaikki padot ja vesivoimalat!"

"Päiväkohtainen 'Sunnuntai'-kalastajalupa jonka saa pikana appilla (mobiilisti)."

"Nyttten hyvä tarpeeksi selkee, ennen ei."

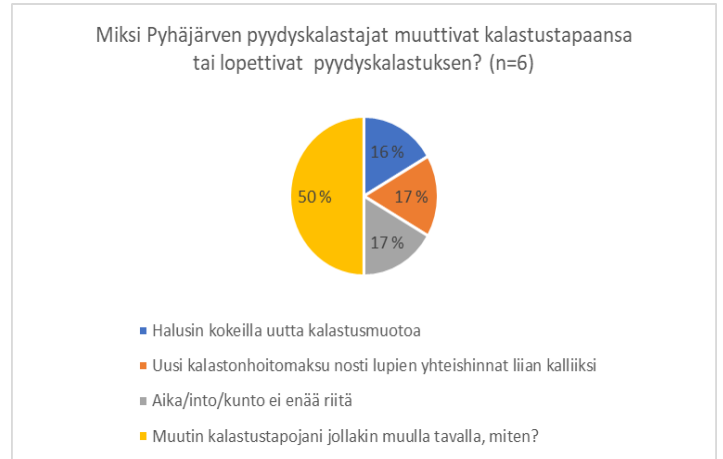
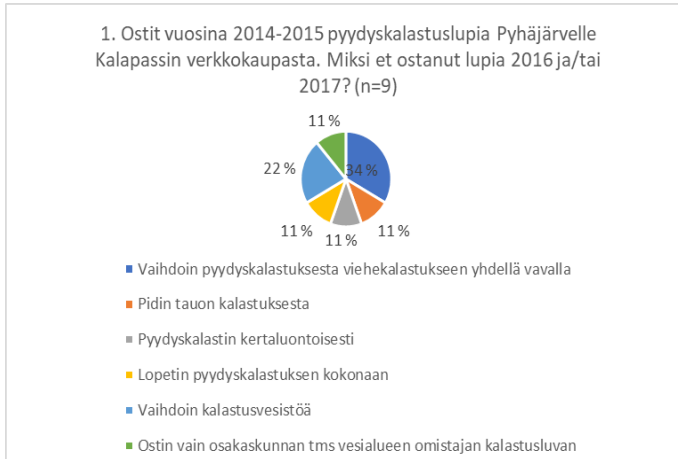
"Verkkokalastusta olisi mielestäni hyvä rajoittaa. Myös Kalapassin voisi hankkia esim kuukaudeksi käyttöön."

"Järvikohtaisten Kalapassien hinnat ovat nousseet kohtuuttomasti."

5.3.2. Pyhäjärven pyydyskyselyn tulokset

Pyydyskyselyllä oli 37 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 9 henkilöä. Vastausprosentti oli 22.

Vastausten perusteella suurin syy (yli kolmanneksella vastaajista), jonka perusteella pyydyskalastusluvut jäivät ostamatta vuosille 2016–2017, oli kalastusmuodon vaihtaminen pyydyskalastuksesta viehekalastukseen yhdellä vavalla. Osa vastaajista oli vaihtanut kalastusvesistöä tai osti muuta kautta luvan osakaskunnalta tai vesialueen omistajalta.

Kertaluontoinen pyydyskalastus, tauon pitäminen kalastuksesta tai pyydyskalastuksen lopettaminen mainittiin myös vastauksissa; huonojen jäätalvien lyhentämät kalastuskaudet ja perhokalastuksesta innostuminen vaikuttivat myös pyydyslupien myyntiin. Ajan, innon ja kunnon puute sekä uuden kalastonhoitomaksun ja paikallisen luvan yhteishinnan nouseminen kipurajan yli mainittiin myös vastauksissa. Huonoa saalisvarmuutta ei maininnut yksikään vastaaja. Ajatuksia tai toiveita koskien lupajärjestelmän kehitystä ei Pyhäjärven pyydyskalastajilta saatu.

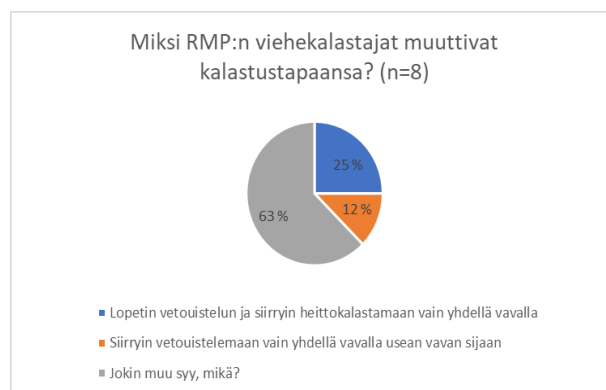
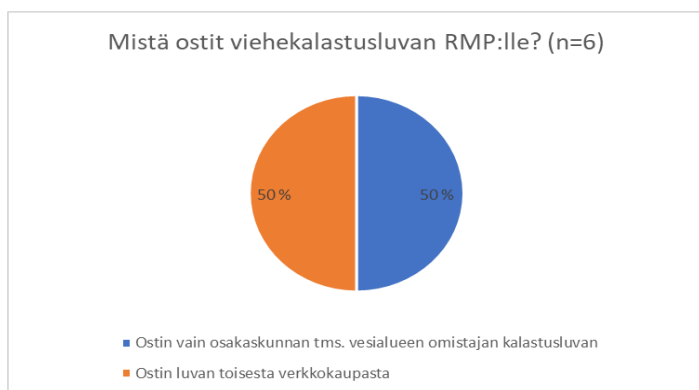
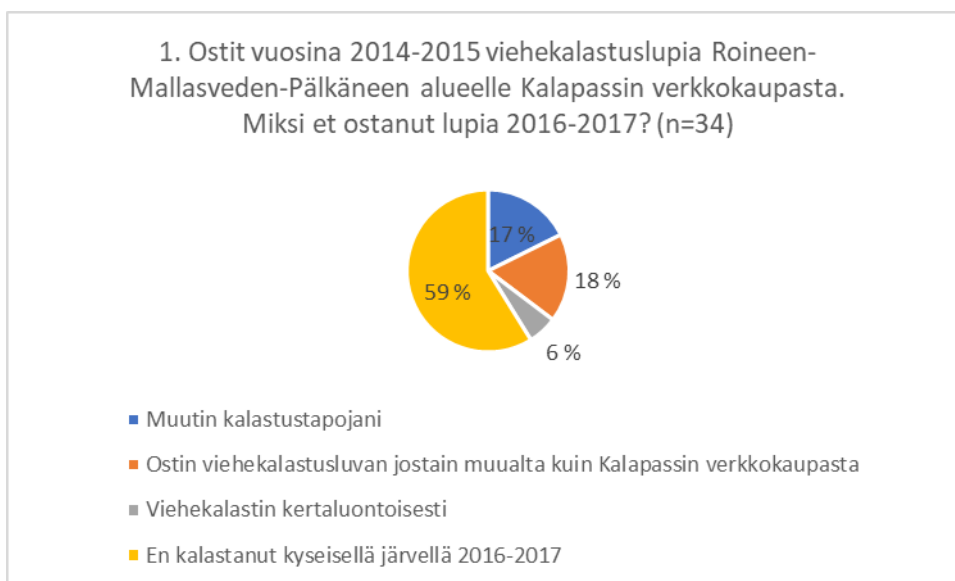

5.4. Roine ja Mallasvesi / RMP:n kalastusalue

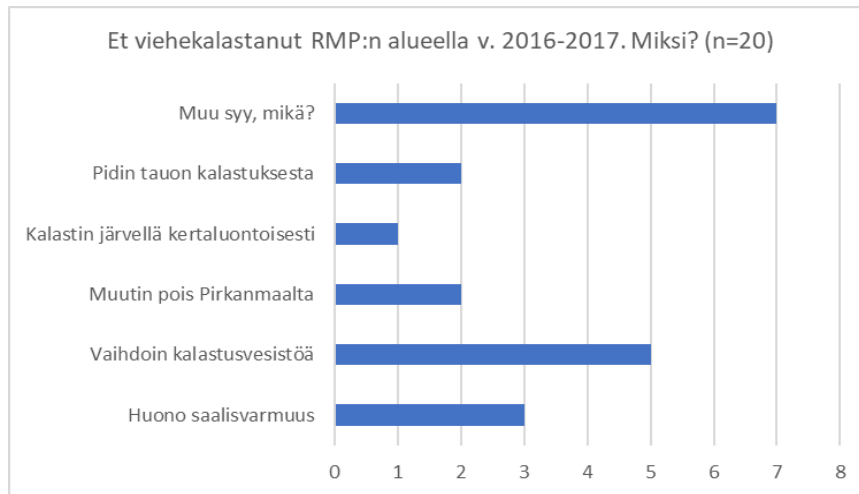
Kysely käsittää Roineen-Mallasveden yhtenäislupa-alueen ja Roineen osakaskunnan alueen.

5.4.1. Roineen-Mallasveden viehekyselyn tulokset

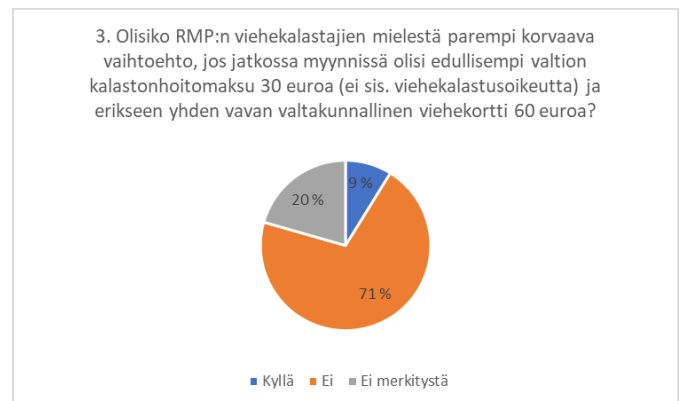
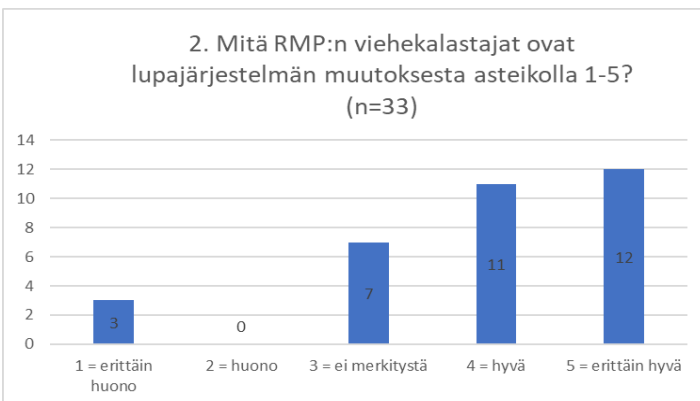
Viehekyselyllä oli 126 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 34 henkilöä. Vastausprosentti oli 27.

Noin viidennes vastaajista kertoo ostaneensa luvan toisesta verkkokaupasta tai suoraan vesialueen omistajalta. Toinen viidennes vastaajista kertoi muuttaneensa kalastustapojaan – kolmannes kalastustapoja muuttaneista kertoi siirtyneensä kalastamaan yhdellä vavalla usean vavan sijaan. Myös verkkokalastus, muuttuvat kalastussäännöt ja lupajärjestelmän monimutkaisuus mainittiin syiksi, joiden takia luvat jäivät uudistuksen jälkeen ostamatta.

Lähes 60 % vastaajista ilmoitti, ettei enää kalastanut RMP:n alueella vuosina 2016–2017. Tyypillisiä syitä olivat vastaajien mukaan epämieliseksi koetut vaparajoitukset, uistelun lopettaminen, työkiireet ja kesämökin myyminen. Myös kalastusvesistön vaihtaminen, huono saalisvarmuus ja väli vuoden pitäminen mainittiin.

Kaksi kolmesta RMP:n viehekalastajasta koki lupajärjestelmän muutoksen myönteiseksi. Viidesosalle vastaajista lupajärjestelmän mallilla ei ole merkitystä, ja vain kymmenesosa pitäisi kahden kartin järjestelmää mielekkäänä.

Sana on vapaa: Nykyinen lupajärjestelmä toimii heittokalastajalle

"Vetouisteluinto laantui, kun vaparajoitus liian tiukka ja samaan aikaan istutuksissa siirrytty siikaan ym. lajeihin joita ei vetouistelija saavuta. Tuli tunne, että vetouistelija rahoittaa verkottajan saaliit."

"Kalastaminen mielestäni muuttuu enemmän ja enemmän liikkuvaksi ympäri Suomea ja jopa ulkomaille. Asiaa helpottaisi jos maksuja olisi vaan 1."

"Pyhäjärven Sorvan verkkojen asettelu määräys: ei L kulmaan ja 50 m välit."

"Nykyinen systeemi on hyvä."

"Lupajärjestelmä toimii loistavasti! Helppo ostaa tarvittavat luvat!"

"Heittokalastan vain yhdellä vavalla, joten en käsittäkseni tarvitse aluekohtaista viehelupaa. Tänä vuonna tosin ostin taas luvan seisovalle pyydykselle, kun on venepaikkakin."

"Länsinaapurista oppia. PISTE!"

"Kalastus yhdellä vavalla/yhdellä siimalla jokamiehenoikeudeksi. Soutukalastus soutuveneellä tai vastaavalla yhdellä vavalla jokamiehenoikeudeksi. Näin ihminen liikkuisi luonnon mukaan ainakin kalastaessa. Lisävapa soutuveneeseen 10 € / vuosi."

"Erityiskohteet tietysti luvanvaraisiksi, siis ainakin sellaiset virtavedet, joissa luontainen taimen lisääntyy. CR kohteet täysin erillisiksi kalastusalueiksi virtavesissä ja lammilla. Kirjolohta vain niihin virtapaikkoihin, joissa taimen ei juurikaan lisääntynyt."

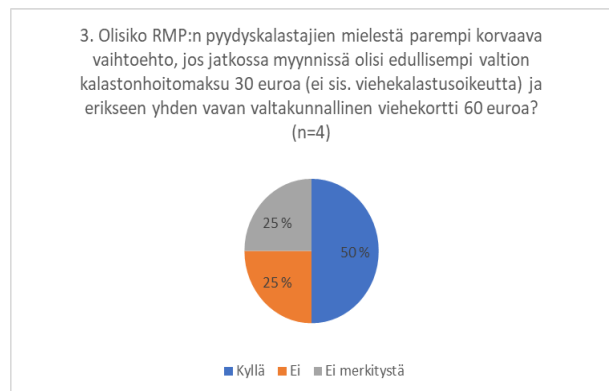
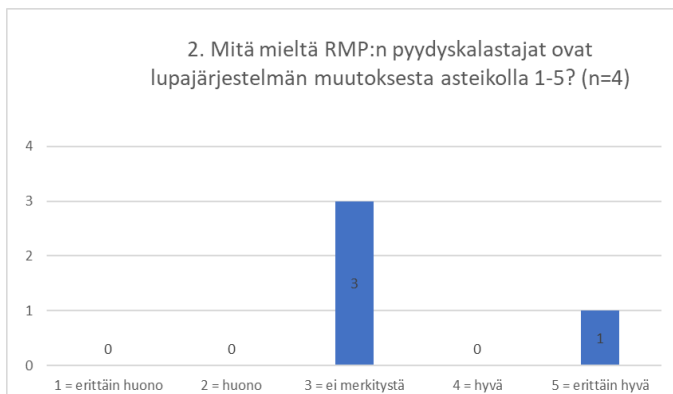
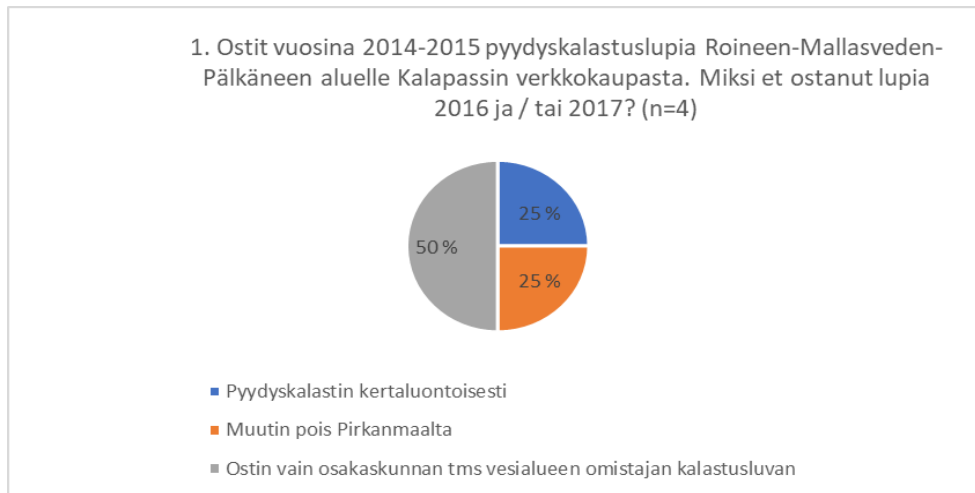
"Mitä yksinkertaisemmaksi maksut saadaan sen parempi. Itse olen 78v. eikä koske enää minua."

"Jigikalastukseen hurautaneena nykyinen "valtionlupa" toimii aivan loistavasti! Lupa on halpa ja toimii hyvin näin heittokalastajalle. Vetouistelijoiden *****uksen kyllä ymmärrän..Maksakoot ne enempi luvistaan!"

5.4.2. Roineen pyydyskyselyn tulokset

Pyydyskyselyllä oli vain 9 vastaanottajaa, joista kyselyyn vastasi 4 henkilöä. Vastausprosentti oli 44.

Puolet vastaajista osti pyydyslupansa osakaskunnan muista luvanmyyntipisteistä. Toinen puolisko vastasi joko kalastaneensa kertaluontoisesti tai muuttaneensa pois Pirkanmaalta. Roineen pyydyskalastajien mielestä lupajärjestelmän muutoksella ei ollut heille merkitystä. Edullisempaa valtion kalastonhoitomaksua ja erikseen myytävää yhden vavan valtakunnallista viehekorttia kannatti kuitenkin puolet vastanneista, mikä on eniten kaikista kyselyn järvistä. Mahdollisuus kommentoida kalastuslupajärjestelmää ei kirvoittanut vastaajia antamaan palautetta.

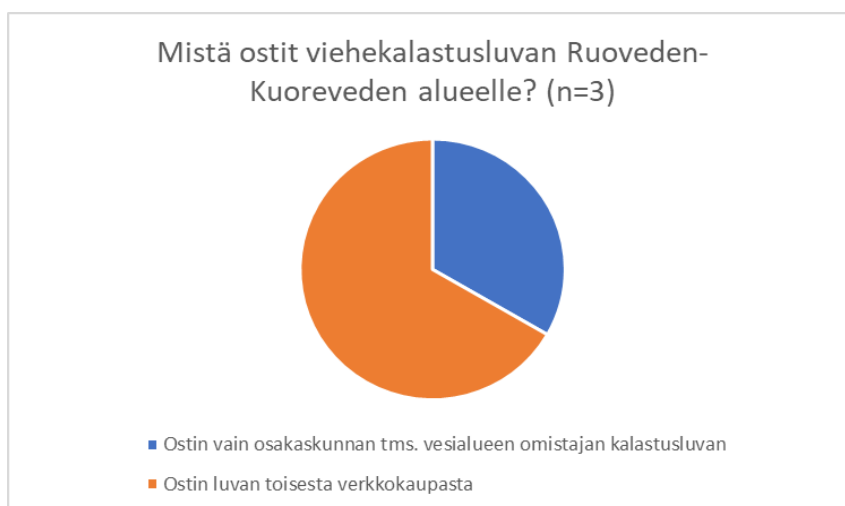

5.5. Ruovesi / Ruoveden-Kuoreveden kalastusalue

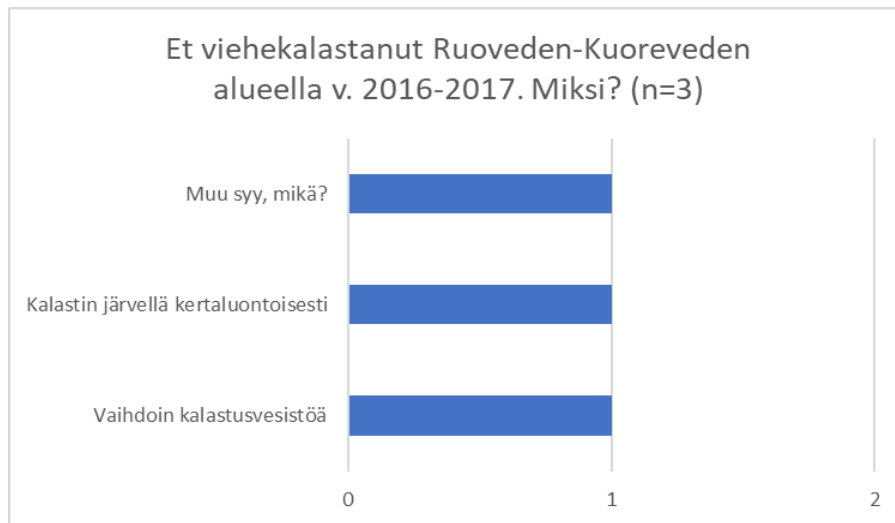
Kysely käsittää Ruoveden viehekalastuksen yhtenäislupa-alueen. Pyydyskyselyä ei alueelle tehty.

5.5.1. Ruoveden viehekyselyn tulokset

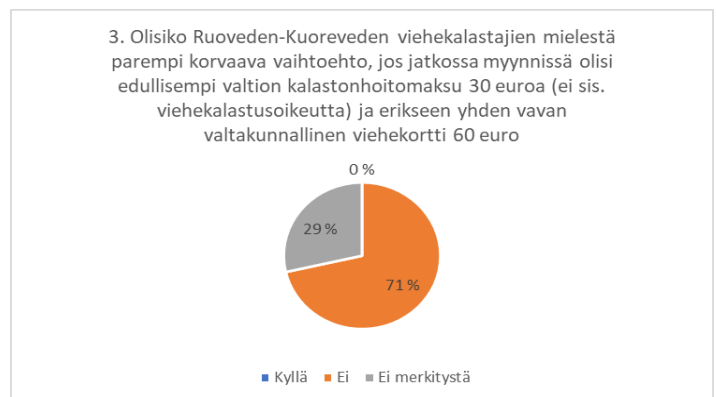
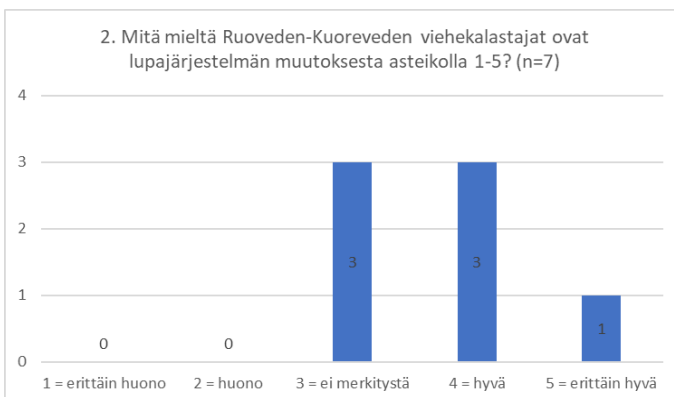
Viehekysely lähetettiin 36 vastaanottajalle, joista vastauksia saatiin 8 henkilöltä. Vastausprosentti oli 22. Pyydyskyselyä alueelle ei tehty.

Vastaajista 37 % kertoi viehekalastaneensa Ruoveden-Kuoreveden alueella myös lupajärjestelmän uudistuksen jälkeen, mutta ostaneensa luvat muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta. Heistä kaksi kolmasosaa osti lupansa toisesta verkkokaupasta ja kolmannes suoraan osakaskunnalta tai vesialueen omistajalta. Neljäs ilmoitti viehekalastaneensa Ruoveden-Kuoreveden alueella kertaluontoisesti.

Vastanneista 38 % ilmoitti, ettei kalastanut Ruoveden-Kuoreveden alueella vuosina 2016–2017. Nämä henkilöt olivat joko kalastaneet vuosien 2014–2015 aikana alueella kertaluontoisesti tai vaihtaneet sittemmin kalastusvesistöä. Ajan tai innon puute mainittiin muissa syissä.

Enemmistö Ruoveden viehekalastajista koki lupajärjestelmän muutoksen hyväksi tai erittäin hyväksi. Osalle vastaajista lupajärjestelmän mallilla ei ollut merkitystä. Yksikään vastaajista ei moittinut uudistusta huonoksi tai erittäin huonoksi tai kaivannut korvaavaksi vaihtoehdoksi kyselyssä ehdotettua kahden kortin mallia.

Sana on vapaa: Kalastonhoitomaksun hinnoittelu on hyvä, mutta luvanmaksajia kaivataan enemmän.

"Nykyinen lupakäytäntö on hyvä hinnoittelun kannalta. Yli 65v täyttäneet myös luvanmaksun piiriin, miksi he ovat vapaamatkustajia? Kyse ei ole siitä, etteikö olisi varaa maksaa, vaan periaatteesta. Alle 18v edelleen ilman lupia, jotta saadaan nuoria vesille".

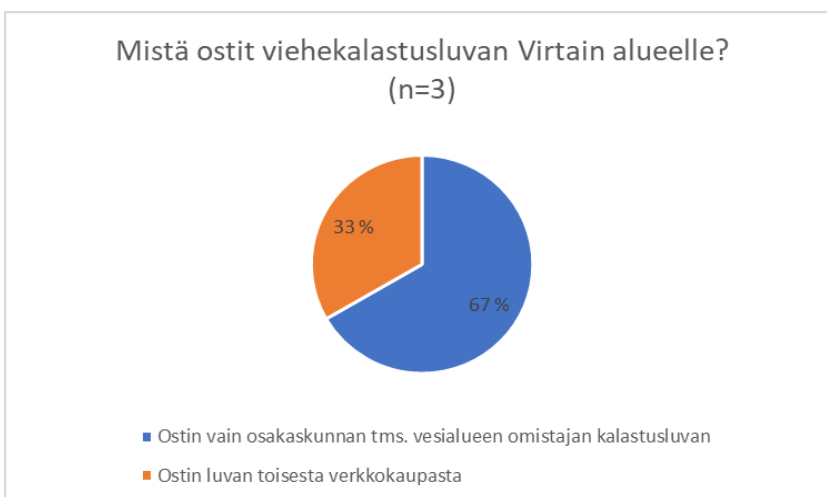
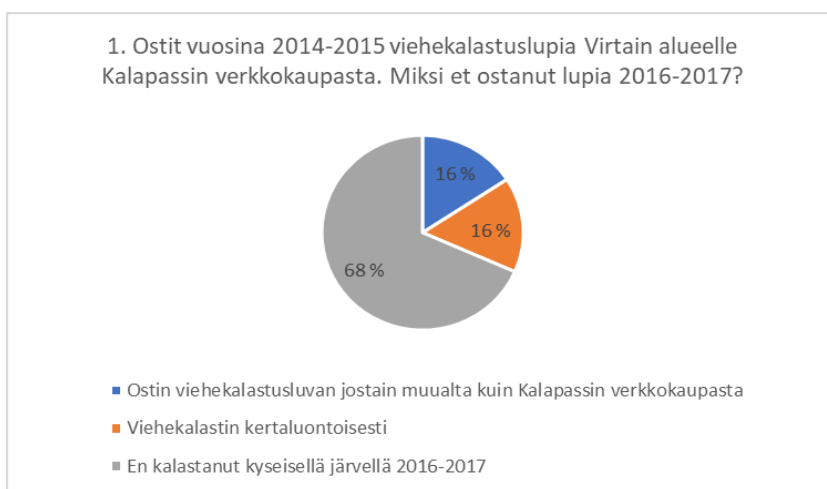

5.6. Virrat eli Tarjannevesi, Vaski-Visuvesi ja Toisvesi / Virtain kalastusalue

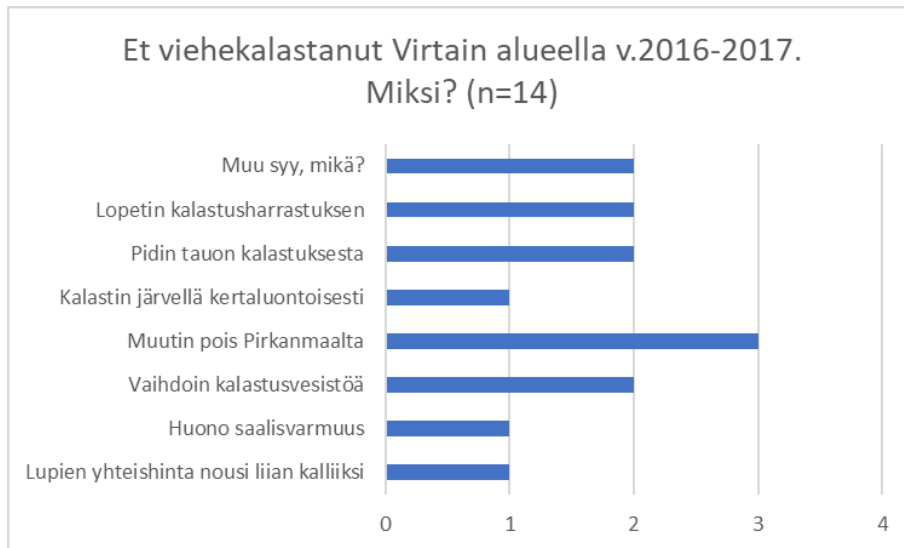
Kysely kattaa Virtain viehekalastuksen yhtenäislupa-alueen. Pyydyskyselyä ei alueella tehty.

Viehekysely lähetetty 63 vastaanottajalle, joista kyselyyn vastasi 17 henkilöä. Vastauksia saatiin 27 %.

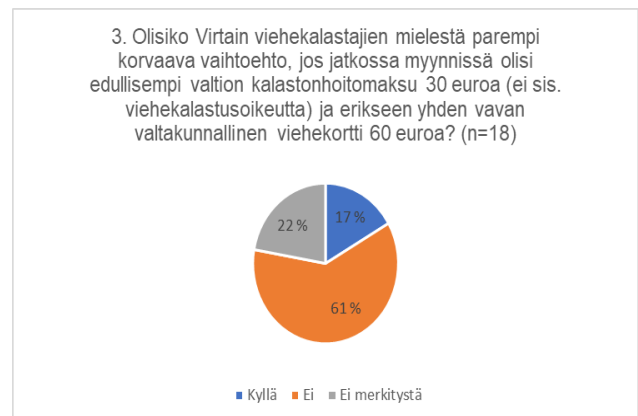
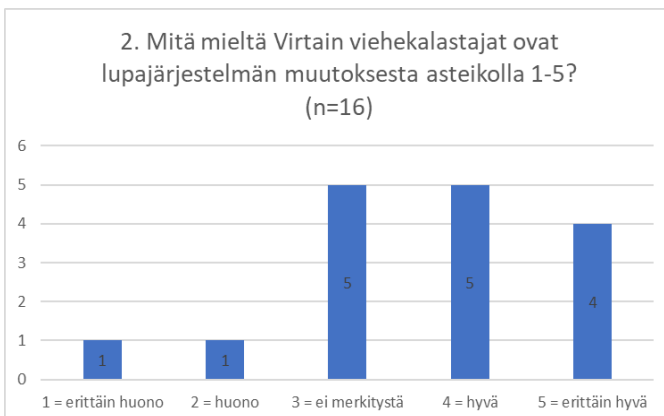
5.6.1. Virtain viehekalastuskyselyn tulokset

Vajaa viidennes ilmoitti viehekalastaneensa Virtain alueella edelleen, mutta ostaneensa viehekalastusluvan jostain muualta kuin Kalapassin verkkokaupasta. Valtaosa heistä asioidi suoraan osakaskunnan tai vesialueen omistajan kanssa, kolmannes oli ostanut lupansa toisesta verkkokaupasta. Viidennes ilmoitti viehekalastaneensa Virtain lupa-alueella kertaluontoisesti vuosien 2014–2015 aikana.

Vastaajista 68 % ilmoitti, ettei viehekalastanut Virtain alueella enää lupajärjestelmän uudistuksen jälkeen. Maakunnasta muutto, kalastusvesistön vaihtaminen, kalastusharrastuksen lopettaminen tai pistäminen tauolle olivat yleisimmät vastaukset. Huonot kalastuskelit ja muut kiireet mökillä mainittiin muissa syissä. Yksittäisiä vastauksia saatiin myös huonosta saalisvarmuudesta ja lupien yhteishinnan kipurajan ylittämisestä.

Hieman yli puolet Virtain viehekalastajista koki lupajärjestelmän uudistuksen hyväksi tai erittäin hyväksi. Alle puolet koki uudistuksen joko omalle kalastukselle tai ostokäyttäjyymiselle merkityksettömänä, huonona tai erittäin huonona. Muista alueista poiketen Virtain viehekalastajista tavallista suurempi osa (miltei viidennes) koki esitetyn korvaavan kahden kordin järjestelmän mielekkäämpänä vaihtoehtona.

Sana on vapaa: Hinta ja kattavuus kohdilleen

"Olen joskus ostanut isännän luvan Suur-Tarjanteelle. Nykyisin ostan Vaskiveden Osakaskunnan Emännän luvan hinnan ja sen kattavuuden vuoksi, kattaa myös esim. Havanganjärven. Kalastukseni tapahtuu vain Vaskiveden alueella. Ikäni johdosta minun ei tarvitse maksaa kalastonhoitomaksua."

"Hinta on mielestäni tällä hetkellä liian korkea, kipuraja siellä 30 € paikkeilla."

6. Yhteenveto ja pohdinta

Uuden kalastuslain myötä 18–64-vuotiaiden yhdellä vavalla kalastavien lupajärjestelmä yksinkertaistui, kalastusmaksut pienuivat ja lupa-alue laajeni koko maan kattavaksi. Ennen lakimuutosta paikallinen yhtenäislupa Pirkanmaan isoilla järvillä oli samassa vesistöissä kalastavalle suurin piirtein samanhintainen vaihtoehto kuin kalastus läänikohtaisen viehekalastusmaksun turvin (esim. Näsijärven, Ruoveden ja Virtain alueilla Kalapassi-luvan vuosihinta oli 41,50 euroa/lupa-alue vuosina 2014–2017) tai viehekorttia edullisempi vaihtoehto (Pyhäjärven vuosilupa 36,50 euroa, Roine-Mallasveden vuosilupa 31,50 euroa ja Kulo-Rautaveden vuosilupa (lupa 1) 23,50 euroa). Yhtenäislupiin sisältyi myös mahdollisuus useamman vavan käyttöön, eikä monilla lupa-alueilla ole ollut lainkaan vaparajoituksia. Uuden kalastonhoitomaksun myötä yhdellä vavalla kalastaville paikallinen yhtenäislupa kävi kokonaan tarpeettomaksi vuonna 2016.

Valtion kalakortin tuotto on jäänyt selvästi jälkeen odotuksista, mikä on vaikuttanut merkittävästi sekä kalastusalueiden että osakaskuntien tulovirtoihin. Sen lisäksi, että valtiolta alan yhteisöille tulevat toiminta-avustukset ja omistajakorvaukset ovat pienentyneet, uusi lupajärjestelmä on merkittävästi vähentänyt paikallisten lupien menekkiä Pirkanmaalla. Vaikutukset yhtenäislupien myyntiin vaihtelevat huomattavasti alueittain, mutta kaikilla alueilla lopputulos oli negatiivinen. Eräillä alueilla oma luvanmyynti romahti välittömästi lakiuudistuksen myötä. Alueelliseen vaihteluun ovat vaikuttaneet mm. lupa-alueiden erityispiirteet.

Selvitys kosketti vuosia 2014–2017 eli kahden vuoden ajanjaksoa ennen ja jälkeen kalastuslain muutoksen. Eräiden Pirkanmaan kalatalousalueiden yleisavustusten taso putosi lisää siirryttäessä kalastusalueista kalatalousalueisiin vuonna 2019. Esimerkiksi tässä selvityksessä mukana olleista Näsijärven ja Pirkkalan kalastusalueista tuli käytännössä vastaavan kokoisia kalatalousalueita. Pirkkalan kalastusalueen viimeinen toiminta-avustus valtiolta oli 12 366 euroa vuonna 2018. Vuonna 2019 ELY-keskus myönsi Pirkkalan kalatalousalueelle 9 267 euroa, mikä on yli 4 000 euroa vähemmän kuin kalastusalueen toiminta-avustus 4 vuotta aiemmin vuonna 2015. Samaan aikaan yleinen kustannustaso on hieman noussut. Yleisavustusten pienentyminen rajoittaa kalatalousalueiden toimintamahdollisuuksia.

Pirkanmaan kalatalousyhteisöjen kannalta katsottuna kalastuslain uudistusta ei siis voida pitää onnistuneena ainakaan taloudellisessa mielessä.

Monet Pirkanmaan kalastusalueet tekivät vuonna 2018 tasokorotuksen yhtenäislupien hintoihin lupatulojen romahdettua vuosina 2016–2017. Käytännössä valtion uuden maksujärjestelmän aiheuttamaa lupatulojen pudotusta jouduttiin paikkaamaan nostamalla vetouistelun lupamaksuja.

Tämän selvityksen verkkokyselyyn vastanneista suurin osa oli viehekalastajia. Heistä enemmistö oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä uuteen lupajärjestelmään. Viehekalastajille – eritoten liikkuville heitto- ja kalastajille – uudistus on luonnollisesti mieleen, kun entistä helpommin ja halvemmalla voi mennä kalaan lähes joka paikkaan.

Uusi yhden kortin malli ei ole saavuttanut vankkumatonta kannatusta kaikkien kalastajien keskuudessa. 18–64-vuotiailla useilla vavoilla vetouistelevilla ja pyydyskalastajilla maksut ovat nousseet. Valtion kalakortin hinnan nousu on monelle aktiivikalastajalle pieni tai marginaalinen. Pelkästään vene- ja polttoainekustannukset ovat kulunkipuolella eri suuruusluokissa verrattuna muutaman kympin lupamaksuihin. Moni vastaaja koki lupajärjestelmän muutoksen ja valtion kalakortin hinnan nousun merkityksettömäksi. Satunnaisemmille, muutaman kerran kesässä kalastaville maksujen nousut voivat kuitenkin tuntua eri tavalla. Osa kalastajista toivookin uusia edullisempia paikallisia lyhytlupavaihtoehtoja.

Edullinen viehekalastusoikeuden sisältävä kalastonhoitomaksu näyttäisi osaltaan vaikuttaneen kalastustapoihin; eräillä alueilla verrattain suuri osa vetouistelijoista ja pyydyskalastajista oli siirtynyt harrastamaan viehekalastusta yhdellä vavalla. Tähän on vaikuttanut yhden vavan kalastuksen hinnan aleneminen ja usealla vavalla ja pyydyksillä kalastamisen kallistuminen. Eräiden kalastajien osalta pyyntimuodon vaihtamisen taustalla oli myös muita syitä, kuten halu kokeilla uusia kalastusmuotoja (varsinkin jigikalastus on lisännyt suosiotaan viime vuosina). Muutamissa tapauksissa kalastus loppui kokonaan lupien yhteishinnan kivuttua yli kipurajan. Pieni joukko kyselyyn vastanneista jatkoi kalastustaan ilman lupia.

Huomattava osa pyydyskalastusta harjoittavista ja yhä useampi heittokalastaja ei enää tarvitse ikänsä puolesta kalastonhoitomaksua. Heidän kannaltaan valtion kalakortin hinnan nousulla ei ole ollut merkitystä. On myös paljon muita tyytyväisiä, jotka ostavat helposti lupansa ja menevät sitten nauttimaan kalastuksestaan. Pirkanmaan järvillä kalastuslupat ovat edelleen kohtuuhintaisia verrattuna kalastuslupien hintoihin muualla Suomessa. Koski- ja jokikalastuskohteiden lupahintoihin tai esimerkiksi monien muiden suosittujen harrastusten maksuihin (mm. sisäpelien, kuntosalien ja laskettelun kausikortit, kulttuuriharrastusten ja urheilutapahtumien pääsyliput jne.) verrattuna järvikalastuslupat ovat varsin edullisia.

7. Lähteet

Eskelinen, P. & Mikkola, J. 2019. Viehekalastus kalatalousalueilla. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 75/2019. Luonnonvarakeskus.

Metsähallitus 2019. Kalastusmaksuista kertyi 8,6 miljoonaa euroa. <https://www.eraluvat.fi/ajankohtaista/ajankohtaista/uutiset/kalastusmaksuista-kertyi-86-miljoonaa-euroa.html>. Luettu 25.10.2019.

MMM 2012. Kalastuslain kokonaisuudistuksen työryhmän mietintö. Työryhmämuistio 2012:3.

Toivonen, A.-L. ja Eskelinen, P. 2007. Vapaa-ajankalastusta ja virtuaalimaksuja. Kala- ja riistaraportteja nro 416. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.